

אהר מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטמער [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וכך גם נת, אף על פי שהקב"ה העיד עליו 'כי אותך ראיתי צדיק', עם כל זה לא האמין שהוא צדיק רק באותו רגע בו דיבר אליו ה', אך תיכף לאחר מכן כבר לא ראה עצמו כצדיק. ענוותנותו זו של נח הביאתו לחשוב שהקב"ה לא יביא בסופו של דבר את המבול, שהרי הקב"ה התנה את הבאת המבול בשיורו של צדיק אחד שיקיים את העולם ויעמיד דורות אחרי המבול, כדי שלא להשמיד כליל את המין האנושי.

אך כאמור, מיד לאחר שדיבר עם הקב"ה לא האמין נח שהוא צדיק, ואם כן, כיון שאין בעולם אפילו צדיק אחד הראוי להינצל מהמבול ולקיים את העולם, סבור היה נח שהקב"ה יותיר את כל בני הדור בחיים ויימנע מלהענישם במבול, כדי שלא להכחיד את המין האנושי. כי כיון שכולם מצויים באותה דרגה, אי אפשר להעניש את כולם ולהציל אחד מהם לצורך קיום העולם, דהיינו עדיף.

וזהו שכתב רש"י כי נח 'מקטני אמנה היה', כלומר הוא לא האמין בצדקותו, שהיה מקיים בנפשו מה שאמרו חז"ל 'אל תאמין בעצמך', כדרכם של צדיקים המקטינים את עצמם בעיניהם. וזהו 'מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול', לרגע אחד האמין שהוא צדיק, ברגע ששמע זאת מפי הקב"ה, אבל מיד אחר כך חזר להיות 'אינו מאמין' שהוא צדיק, ולכן סבור היה שלא יבוא המבול, כי אין את מי לשייר לקיום העולם, ולכן לא נכנס לתיבה עד שדחקוהו מי המבול.

והווי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרך של מצוות (אבות פרק ב'). ומבאר הרע"ב שלא נתפרש בתורה שכר מצוות עשה ולא עונש המבטל לעשותן, דאילו עונשן של מצוות לא תעשה מפורשין, סקילה, שריפה, הרג, חנק, כרת, ומיתה בידי שמים, ומלקות, העונש הקל לעבירה הקלה, והחמור לחמורה, ע"כ.

המשך בעמ' הבא <<

וזהו שכתב רש"י 'יש מרבתינו דורשים אותו לשבח', היינו ניסיון ה'שבח', וכוונתם שאילו היה נח חי בדור של צדיקים, אזי היה עליו להתמודד עם ניסיון ה'שבח', שלא להתגאות מדברי שבח ותהילה, וממילא 'היה צדיק יותר', שהרי הניסיון מרומם את האדם, כמאה"כ 'נתת ליראיך נס להתנוסס', וכגודל הניסיון כך גודל ההתעלות הבאה מכוחו.

'יש שדורשים אותו לגנאי', היינו ניסיון ה'גנאי', וכוונתם שאמנם נח עמד בכבוד בניסיון הגנאי, וקיבל באהבה את דברי הגנאי שהטיחו בו בני דורו, אך אילו היה חי בדורו של אברהם והיה מתנסה בניסיון ה'שבח' אז 'לא היה נחשב כלום', והיינו שהעמידה בניסיון ה'גנאי' נחשבת לכולם ביחס לניסיון ה'שבח' שהוא קשה שבעתיים ממנו.

ויבוא נח ובניו וגו' אל התיבה מפני מי המבול. וברש"י, אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים, ע"ל. וכבר תמיהו רבים שהרי הפסוק מעיד בנח שהיה איש צדיק תמים בדורותיו, ואם כן כיצד ייתכן לומר עליו שמקטני אמנה היה ולא בטוח היה שיבוא המבול.

וביאר הרה"ק בעל הדברי יואל' מסאטמאר ז"ע בהקדם דברי זקה"ק הרבי מלובלין ז"ע שהתבטא פעם בענוותנותו שגם אם כל העולם יאמרו עליו שהוא צדיק, לא יאמין ויקבל את דבריהם, שכן יודע הוא בעצמו שאינו צדיק. ואפילו אם יבוא אליו נביא ויכנהו צדיק, גם אז לא יקבל את דבריו, כי יודע הוא ומכיר בעצמו שאינו בדרגה זו.

ואפילו אם מלאך או שרף יאמר לו כך, עדיין לא יאמין לו, רק אם הקב"ה בכבודו ובעצמו יאמר לו שהוא צדיק, רק אז יאמין בכך באמונה שלמה, אבל רק באותו הרגע בלבד ותו לא, מיד לאחר מכן שוב לא יאמין בצדקותו, שהרי ברגע כמימרא אפשר לקלקל ולאבד מדריגה זו, ומהיכי תיתי שעדיין נותר בדרגת צדיק.

אמרי קודש

פרשת נח תשע"ז

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו. וברש"י, יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם, ע"ל. וכבר דקדקו המפרשים דהנה התורה מעידה על נח שהיה איש צדיק תמים, ואם כן ייפלא מדוע לדרוש אותו לגנאי, אם אפשר לדרשו לשבח.

ונראה לפרש בהקדם דברי זקה"ק הרבי מלובלין ז"ע בספה"ק 'דברי אמת' (פר' וירא) שאמר בשם זקה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ז"ע כי אדם עוד מסוגל לסבול ולקבל באהבה גידופים וחרפות, בלי להקפיד על כך, אבל לשמוע את שבחו ולא ליהנות מכך ולהגיע לגבהות הלב, זהו כבר ניסיון קשה הרבה יותר.

שוב מצינו בספרו הק' 'זכרון זאת' (פר' מטות) בזה"ל, 'והנה נקל יותר לאדם צדיק שלא יקפיד על גנותו, אך בשבחו, כשמשבחים אותו דברי אמת, קשה יותר שלא לבוא מעט גבהות והנאה בכבוד התורה', ע"כ.

והנה נח שחי בדור של רשעים ואנשי חמס, בוודאי לא הזדמן לו לשמוע מפייהם את שבחו כי אם להיפך, וכדאיתא במדרש תנחומא שכששמעו מנח את סיבת בניית התיבה שמו את דבריו ללעג וקלס, 'והיו משחקין ממנו ומלעיגין בדבריו'. נמצא שעבודתו של נח הייתה לסבול את הביזיונות והחרפות ולקבלם באהבה שזוהי, כאמור, דרגה קטנה יותר משמיעת דברי שבח בלי לחוש בשמץ של גאווה.

אבל אילו היה נח חי בדורו של אברהם, בדור של אנשים צדיקים שהיו יודעים להעריך כיאות את צדקותו ותמימותו הגדולה, אז בוודאי היה מתבקש לעמוד בניסיון הקשה יותר, בשמיעת דברי שבח והערצה מבלי להתגאות בהם.

והנה האור החיים הקדוש בפרשת בראשית (בראשית ו, ח) פירש על הפסוק 'ונח מצא חן' שנח זכה לחן בזכות מצוה מסוימת שהיה זהיר בה המשרה חן על האדם, וכותב וז"ל "כי יש לך לדעת כי יש מצוות שתועלתם היא להמשיך חן על האדם וכו', וה' לא הודיע תועלות המצוה, לטעם שאמרו ז"ל שירוצו כל העולם לתועלות, וזה נח זכה ומצא החן".

ובפרשת אחרי כותב עוד האוה"ח, "יש מצוות שסגולתן להאריך ימים בעוה"ז, ויש שסגולתם עושר, ויש שסגולתם בנים, וכן על זה הדרך, וחש ה' כשיתגלה הדבר כל אחד ילך וישתדל במה שחפץ ובמה שצריך, ולא ישתדלו בשאר מצוות כמצטרך, לזה סתם הדברים, ובזה ישתדל האדם ככולן כדי שתבוא לידו גם מצוה שסגולתה דבר הצריך לו".

ולפי זה נוכל לבאר בדברי המשנה, שגם זה נרמז במה שאמרו 'הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות', דהיינו שאינך יודע מהי הסגולה של כל מצוה, ושמה דווקא במצוה קלה זו טמונה הסגולה הנצרכת לך בשעה זו.

(מתוך שיעור ב'פרקי אבות' פר' תזריע תשע"ז)

וייתי לנא ולכל נפשנא חנא וחסדא וחיי אריכי (זמירות לליל שבת קודש). הנה הבקשה על 'חיי אריכי' היא הבקשה הראשונה הנצרכת לכל, אבל 'חינא וחסדא' נשיאת חן היא אך תוספת ומעלה טובה, אם כן יש להבין למה מבקשים אנו קודם על חינא וחסדא ואחר כך על חיי אריכי, ולא להיפך.

ונראה דהנה איתא בגמרא (סנהדרין קח). ובמדרש, ומובא באוה"ח הק' על הפסוק 'ונח מצא חן בעיני ה'', שבאמת גם נח היה בכלל גזירת המבול, ורק בגלל שמצא חן בעיני הקב"ה ע"י מעשיו הטובים, זכה להישאר בחיים ולהינצל מהמבול. ועל פי זה י"ל שבקשתנו היא למצוא 'חינא וחסדא' בעיני השי"ת, שנמצא תמיד חן וחסד לפניו, ועל ידי זה נזכה ל'חיי אריכי' ונינצל מכל גזירה.

(ליל ש"ק וירא תשע"ז)

בשוה"ט ליל שבת קודש פר' נח תש"פ - בני ברק

ויאמר ה' לנח וגו' כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (ז, א). והקשו המפרשים למה לא נאמר כאן 'צדיק תמים' כמו שנאמר לעיל, נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, ועיין ברש"י על אתר מה שפירש בזה.

ונראה לבאר עוד על פי מה שראיתי באור החיים הקדוש (עה"פ איש צדיק תמים'), שהביא דברי הגמרא (ע"ז, א) שביארו חז"ל מהו צדיק תמים, ואמרו צדיק במעשיו תמים בדרכיו, ופירש רש"י שם תמים בדרכיו, עניו ושפל רוח, ע"כ.

והנה ידוע מזקה"ק הרבי מלובלין זי"ע שהתבטא פעם בענוותנותו שגם אם כל העולם יאמרו עליו שהוא צדיק, לא יאמין ויקבל את דבריהם, שכן יודע הוא בעצמו שאינו צדיק. ואפילו אם יבוא אליו נביא ויכנהו צדיק, גם אז לא יקבל את דבריו, כי יודע הוא ומכיר בעצמו שאינו בדרגה זו.

ואפילו אם מלאך או שרף יאמר לו כך, עדיין לא יאמין לו, רק אם הקב"ה בכבודו ובעצמו יאמר לו שהוא צדיק, רק אז יאמין בכך באמונה שלמה, אבל רק באותו הרגע בלבד ותו לא, מיד לאחר מכן שוב לא יאמין בצדקותו, שהרי ברגע כמימרא אפשר לקלקל ולאבד מדריגה זו, ומהיכי תיתי שעדיין נותר בדרגת צדיק.

ובזה יבואר דבשעה שאמר הקב"ה לנח 'אותך ראיתי צדיק', באותו רגע היה מוכרח לקבל ולהאמין שהוא צדיק, וא"כ לא היה יכול להיקרא 'תמים' שעניינו ענווה ושפלות כדאיתא ברש"י הנ"ל, אמנם מיד לאחר מכן שוב חזר לאחוז בדעתו שאינו צדיק, ושב להיום תמים בענוותו ושפלות רוחו.

ויבוא נח ובניו וגו' אל התיבה מפני מי המבול (ז, ז). וברש"י, אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים, עכ"ל. והקושיא ידועה איך ייתכן שנח שהיה צדיק תמים בדורותיו, מקטני אמנה היה.

והנראה לבאר על פי דברי העבודת ישראל' בפרשתו, דהנה על הפסוק 'ויסגור ה' בעדו' אמרו חז"ל שהיו אומרים בני דורו של נח, אילו אנו רואים אותו נכנס אל התיבה אנו שוכרים את התיבה והורגים את נח ובניו, ולכאורה הדבר תמוה מה בצע להם כי יאבדו גם את נח ובניו, דהגם שהיו רשעים אבל לא היו טיפשים ונבערים מדעת, כדאיתא בזוה"ק.

אלא שהם ידעו שאם לא יישארו נח ובניו בחיים לא יהיה מבול, כי אז ימחה כל העולם ולא יהיה המשך הדורות וכלל ישראל, ורק מפני שנח ניצל וממנו היה שארית לדורות עולם היה שייך שיבוא המבול, ומשום כך בקשו להרגו ולהציל עצמם עכתד"ק. העולה מדבריו שרק משום שנח צדיק היה וראוי היה להינצל מחמת זכויותיו, יכול היה לבוא המבול לעולם, ותליא מילתא הא בהא.

והנה הזכרנו לעיל דברי זקני הרה"ק מלובלין שגם אם יאמר השי"ת שהוא צדיק, לא יאמין לכך אלא לשעתו ולא לאחר מכן, ולפי זה ימתקו דברי רש"י 'מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול', כי כששמע נח מה' שהוא צדיק ויינצל

מהמבול בגין זכויותיו, באותה שעה הוכרח להאמין שהוא צדיק וא"כ יוכל המבול לבוא, כי הוא יישאר לשם ושארית לדורות הבאים, אמנם כעבור כמעט רגע כבר לא האמין שהוא צדיק, ולא ראה בעצמו כל זכות להינצל מהמבול, וא"כ שוב לא יוכל המבול לבוא.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו. וברש"י, יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, עכ"ל. וכבר דקדקו המפרשים דהנה התורה מעידה על נח שהיה איש צדיק תמים, ואם כן ייפלא מדוע לדרוש אותו לגנאי, אם אפשר לדרשו לשבח.

ונראה לפרש בהקדם דברי זקה"ק הרבי מלובלין זי"ע בספה"ק 'דברי אמת' (פר' וירא) שאמר בשם זקה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע כי אדם עוד מסוגל לסבול ולקבל באהבה גידופים וחרפות, בלי להקפיד על כך, אבל לשמוע את שבחו ולא ליהנות מכך ולהגיע לגבהות הלב, זהו כבר ניסיון קשה הרבה יותר.

שוב מצינו בספרו הק' 'זכרון זאת' (פר' מטות) בזה"ל, 'והנה נקל יותר לאדם צדיק שלא יקפיד על גנותו, אך בשבחו, כשמשבחים אותו דברי אמת, קשה יותר שלא לבוא מעט גבהות והנאה בכבוד התורה', ע"כ.

והנה נח שחי בדור של רשעים ואנשי חמס, בוודאי לא הזדמן לו לשמוע מפייהם את שבחו כי אם להיפך, וכדאיתא במדרש תנחומא שכששמעו מנח את סיבת בניית התיבה שמו את דבריו ללעג וקלס, 'היו משחקין ממנו ומלעיגין בדבריו'. נמצא שעבודתו של נח הייתה לסבול את הביזיונות והחרפות ולקבלם באהבה שזוהי, כאמור, דרגה קטנה יותר משמיעת דברי שבח בלי לחוש בשמץ של גאוה.

אבל אילו היה נח חי בדורו של אברהם, בדור של אנשים צדיקים שהיו יודעים להעריך כיאות את צדקותו ותמימותו הגדולה, אז בוודאי היה מתבקש לעמוד בניסיון הקשה יותר, בשמיעת דברי שבח והערצה מבלי להתגאות בהם.

וזהו שכתב רש"י 'יש מרבתינו דורשים אותו לשבח', היינו ניסיון ה'שבח', וכוונתם שאילו היה נח חי בדור של צדיקים, אזי היה עליו להתמודד עם ניסיון ה'שבח', שלא להתגאות מדברי שבח ותהילה, וממילא 'היה צדיק יותר', שהרי הניסיון מרום את האדם, כמאה"כ 'נתת ליראיך נס להתנוסס', וכגודל הניסיון כך גודל ההתעלות הבאה מכוחו.

איש שדורשים אותו לגנאי, היינו ניסיון ה'גנאי', וכוונתם שאמנם נח עמד בכבוד בניסיון הגנאי, וקיבל באהבה את דברי הגנאי שהטיחו בו בני דורו, אך אילו היה חי בדורו של אברהם והיה מתנסה בניסיון ה'שבח' אז לא היה נחשב כלום, והיינו שהעמידה בניסיון ה'גנאי' נחשבת לכלום ביחס לניסיון ה'שבח' שהוא קשה שבעתיים ממנו.

אלה תולדות נח וגו', את האלקים התהלך נח (ו, ט). וברש"י, ובאברהם הוא אומר (בראשית כד, מ) אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתמכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו. וצלה"ב מהו ענין 'צריך סעד לתמכו' האמור בנח, ומהו ענין 'מתחזק ומהלך בצדקו מאליו' האמור באברהם.

ויבואר בהקדם דברות קדשו של זקני אדמו"ר ז"ל זי"ע, דצריך להבין לפי מה דכילי לנו חז"ל (בראשית רבה ל, ג) כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, מה בא לפסול כאן. תו יש לדקדק דלעיל מיניה כתיב (בראשית ו, ח) ונח מצא חן בעיני ה', הזכיר לשון הוי"ה, בחינת רחמים, ואילו כאן אמר את האלקים התהלך נח, בבחינת דין, והלא דבר הוא.

וביאר על פי הידוע בדרכי העבודה, דבתחילת העבודה מאירין לו לאדם באתערותא דלעילא, כדי שיטעם ממתיקות נועם העבודה והדביקות בבורא ית"ש, בבחינת טעמו וראו כי טוב ה' (תהלים לד, ט), ואחר שכבר הרגיש וטעם מנועם עבודתו ית' נוטלים ממנו אלו הדרגות כיון שלא באלו חפץ ה' ולא זו הדרך ישכון אור, אלא בהעבודה הבאה ע"י עמל ויגיעה, דע"י שיעמול ויטייגע בעבודת ה' ישיג לעצמו המדרגות הללו בדין.

ועל פי יסוד זה ביאר הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע את הפסוק (קהלת ז, י) אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה. כלומר, שלא יאמר כי 'הימים הראשונים' שבהם זכה וראה אור בעבודתו ית', היו טובים מאלה, מהימים של עכשיו שניטלו ממנו כל המדרגות ושוב אינו מרגיש בהם שום נועם מתיקות ואדרכה הוא בא לידי ניסיון והעבודה עולה לו בקושי וצריך הוא להתייגע ולעמול, אך לא כן הוא, 'כי לא מחכמה' היינו, כי אור הנערב שהרגשת בימים הראשונים לא היה לגודל חכמתך ויגיעתך, אלא רק 'שאלת על זה', הקב"ה

ברוב רחמיו וחסדיו השאילך אלו המדרגות לימים מועטים באתערותא דלעילא, כדי שאחר שתטעם ותראה כי טוב ה', תתייגע ותשאף להגיע ולהשיג מדרגות הללו בכח עצמך באתערותא דלתתא ואז בדין יגיע לך להרגיש נועם הארת אורו יתברך בקרבך.

ובזה יתבאר דכמו כן היה סדר עבודתו של נח, דבתחילת עבודתו היה 'ונח מצא חן בעיני הוי"ה', שהקב"ה לרוב רחמיו האיר לו משמיא באתערותא דלעילא הרגשת נועם העבודה, אולם נח 'פסל את הראשונים', שלא חפץ נח בזו העבודה הבאה באתערותא דלעילא בלא עמל ויגיעה, דלא באלה חפץ ה', וזהו 'אלה תולדות נח', 'אלה' פוסל את הראשונים, דנח העדיף לעמול ולהשיג המדרגות ביגיעה ובאתערותא דלתתא, שיהיו תולדות נח הם המעשים טובים שלו שרכשם והשיגם בכוחות עצמו. ומסיים 'את האלקים' התהלך נח, שיגע ועמל בעבודת ה' להשיג המדרגות בדין, עכ"ד ק"ז.

וכ"ק מרן אאמו"ר ז"ל זי"ע ביאר בזה לדברי המדרש בפרשתינו (בראשית רבה ל, ה) אלה תולדות נח נח, אתמהה, לא הוי צריך קרא למימר אלא אלה תולדות נח שם וגו', אלא וכו' נייחא לעליונים נייחא לתחתונים, ע"כ, פי' שתחילה היה נייחא לעליונים, באתערותא דלעילא, ואחר כך השיג מדרגותיו באתערותא דלתתא, וזהו נייחא לתחתונים. ע"כ.

ועל פי דברות קדשם יבוארו דברי רש"י דלעיל, דאברהם 'לא היה צריך סעד לתומכו', כלומר שהשיג את מדרגתו ביגיעה דיליה והיה 'מתחזק ומהלך בצדקו מאליו' בלא שיוקדם אליו הסעד וההארה מלעילא, אבל נח היה צריך 'סעד לתמכו' מלעילא שיאיר לו ה' בתחילת עבודתו וכמ"ש ונח מצא חן בעיני ה', ואחר שהאיר לו ה' הדרך פסל לזו העבודה והתייגע בעצמו באתערותא מלתתא, ועי"ז בא לדרגא של 'את האלקים התהלך נח', שהגיע למדרגתו בדין, בלא סעד ותמיכה.

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח, ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת (ו, ט-ז). הדקדוקים בפסוקים אלו רבו, א. אומר אלה, שפוסל את הראשונים (בראשית רבה ל, ג) וצריך לדעת מה פסל. ב. קושיית המדרש על כפל הלשון נח נח, (בראשית רבה ל, ה) דלא הוי צריך קרא למימר אלא אלה תולדות נח שם וגו'. ג. אומר ויולד נח שלושה בנים, ויש לדקדק מה הזכיר

לידתו והרי כבר הזכיר למעלה ויולד נח (ה, לב). ד. מדוע שב והזכיר שמו של נח, והרי בו הכתוב מדבר והו"ל למימר ויולד את שם וגו' ותו לא מידי. ה. אומר שלושה בנים, לאיזה צורך הזכיר מנינם, ו. את שם את חם ואת יפת, למה הזכיר 'את' בכל אחד מהם. ובאור החיים הק' ביאר דהג' אתין באו לרבות נשותיהם שניצלו גם הם מהמבול. ב. עדיין יש להבין מה ענינו להזכירו כאן טרם שהיה המבול מים על הארץ. ז. למה לא הזכירן כסדר לידתן.

ויבואר הכל בהקדם דברי הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע"א (בית אהרן דף ט) על המדרש (בראשית רבה כו, ב) שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו (תהילים צב, יד), שתולים בבית ה' זה נח, ששתלו הקב"ה בתיבה, בחצרות אלקינו יפריחו זה בניו, ויולד נח את שם את חם ואת יפת, ע"כ. ולכאור' אין המדרש הזה אומר אלא דרשוני, מה שהביא גבי הצלתם של בני נח מהמבול להפסוק ויולד נח וגו', שזה היה לפני המבול. וביאר על פי מ"ש הפסוק (בראשית ז, יז) וישאו את התבה ותרם מעל הארץ, דיש לפרשו ע"ד העבודה שהרים אותה הקב"ה מהארציות, והיתה התיבה במדרגה יותר גבוהה משמים וארץ, דהזמן שהיה נח בתיבה היה בבחינת עיבור, ונעשה הוא ובניו אחר כך בריות חדשות, וזהו ויולד נח וגו' שאכן קאי על זמן המבול עצמו שנעשו כבריות חדשות, ע"כ.

ועל פי זה ביאר מרן אאמו"ר ז"ל זי"ע שלכך כפל הכתוב אלה תולדות נח נח, וגם שב והזכיר לידתו, ויולד נח שלושה בנים, הגם שכבר הזכיר לידתו לעיל (ה, לב) ויולד נח את שם וגו', דהענין הוא שבשעת שהותן בתיבה היה בחינת עיבור ואחר כך הולדה חדשה, מפני שעתידין נח ובניו להעשות בריות חדשות לאחר המבול, ולכך כתב אלה תולדות נח נח, שיהא נולד מחדש, וגם הזכיר שוב לידת בניו, ע"כ.

ועל פי כל אלו הדברים יתיישבו על נכון כל הדקדוקים שזכרנו, אומר אלה תולדות לפסול את לידתם הטבעית שהיתה מכבר. ואומר נח נח, לפסול גם לידתו של נח. אומר ויולד, היא הולדה חדשה לג' בניו. ויולד נח, שגם נח נעשה בריה חדשה. וזהו שלושה בנים, שלידתם מחדש בעת המבול היתה כאחת. ואומר את שם את חם ואת יפת, ג' אתין לרבות נשיהם, שניצלו גם הם מהמבול ונעשו בריות חדשות. ושינה הסדר לכתוב יפת לבסוף, דבלידתו מחדש לא הקדים ולא אחר אחד מהם, ובחדא מחתא נעשו בריות חדשות.

02-374-30-10
בחו"ל: 1718-506-9119

לימוד הלכה יומית כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ג' סעיפים ליום בקיצור שולחן ערוך - ניתן לשמוע בקול לעלוב

בימים הזהם בזמן הזה

שביבי זיכרונות מתקופת 'מלחמת יום כיפור', בשנת תשל"ד

במחיצתו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע

והנני מעתיק מילה במילה מרשימותיי שיחת קודש טמירה ששמעתי מרבינו באותם ימים, כדלהלן:

"ד' לחודש מרחשוון התשל"ד, בלילה בבני ברק, אמר לי רבינו ביחידות: איך האב געהאט גאר שווערע נעכט, סאיז געווען איין נאכט וואס איך בין געשלאפן איין האלבע שעה און די צווייטע נאכט ווייניגער פון א האלבע שעה אויפ'ן זייגער, איך האב נישט געקענט ארויס נעמען פון קאפ, ס'האט זיך מיר אגאנצע צייט געדאכט ווי איך בין אין די מלחמה, און איך זעה ווי מ'הרגעט אידן און עס גיסט זיך בלוט.

"וחשב כמה רגעים ואחר כך אמר איך קלער... איך קלער... איך קלער אז ווען איך וואלט געקענט אויספירן די מקוואות און די טישן וואלט אפשר ווייניגער אידן געפאלן. אחר כך אמר באנחה גדולה נו... וואס זאל מען טאהן.

(תרגום: "היו לי לילות קשים ביותר, היה לילה שישנתי חצי שעה, והיה לילה שישנתי אפילו פחות מחצי שעה על השעון, לא יכולתי להסיח דעת מהיהודים הנמצאים במלחמה ברגעים אלו, הרגשתי כאילו נמצא אני במלחמה ורואה איך יהודים נהרגים מסביבי הי"ד ודמם נשפך.

וחשב כמה רגעים והפטיר "הנני חושב, הנני חושב, הנני חושב שאם הייתי מסוגל להמשיך ולהוציא לפועל את הטבילות במקוואות ועריכת השולחנות הטהורים, אולי היו פחות יהודים נהרגים", והפטיר: "נו, וכי מה יכולים אנו לעשות").

כשראשו עטוף במגבת רטובה מחמת החום והכאבים שהיו לו מרוב צערו ודאגתו העצומה לבל תישפך טיפת דם יהודי רח"ל, כשהוא שופך תפילתו ובוקע שערי שמים למען כלל ישראל.

סיפר לי מחותני ידי"ן המשב"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שממוצאי יום הכיפורים במשך כמעט שבוע ימים לא נכנס איש לחדרו של רבינו, מלבד הרבנית הצדקנית ע"ה, אפילו הבנים לא נכנסו.

באחד הימים עלה הרה"ח ר' שמחה שליט"א לביתו של רבינו כי היה צריך לסדר שם איזה עניין, בהיותו שם הבחין שהדלת מעט פתוחה בחדרו של רבינו וניסה להביט מרחוק, לראות מה שלומו ומצבו של רבינו, אך מיד כעבור רגע שלח רבינו והורה לסגור היטב את הדלת.

וסיפרה לי הרבנית ע"ה שבאותה שנה בליל חג הסוכות קידש רבינו על היין בסוכתו בקולות נוראים וזעק את התיבות "אשר בחר בנו מכל עם" בקולות וזעקות שכאלו, עד שהרבנית עצמה ברחה מרוב פחד מן הסוכה.

בליל שמחת תורה אותה שנה לא ערך רבינו הקפות כלל, רק למחרת בבוקר שכב רבינו במיטה מרוב חולשתו, ועשו בחדרו הקפות. רק לאחר חג הסוכות החלו העניינים קמעא קמעא להתבהר. באותם ימים התבטא רבינו "די לעבן איז מיר געהאנגען ווי א האר - חיי יהודים תלויים לי כחוט השערה", מרוב דאגה לדם יהודי שנשפך.

בעיצומו של יום הכיפורים שנת תשל"ד, לפני חמישים שנה בדיוק, פרצה כידוע מלחמת יום הכיפורים שלדאבון כל לב הקיזה דם יהודי כמים ל"ע והרבה חללים הפילה, אך בחסדי שמיים מרובים ניצל עם ישראל היושב בציון והיה לפליטה.

בימים אלו, לאחר האסון הנורא רח"ל שהתרחש בבוקר שבת קודש שמחת תורה האחרון, כאשר מצויים אנו במצב המזכיר לרבים את אותה תקופה, הרי זה דבר בעתו להיזכר ולהתחזק בשביבי זיכרונות מאותה תקופה במחיצתו של רבינו ה'ברכת משה' זי"ע אשר מסר נפשו בעבודת קודש טמירה לבל תישפך טיפת דם יהודי, ויהי רצון שזכותו הגדולה תגן עלינו להיוושע בדבר ישועה ורחמים.

"ביום כיפור בשעת צהריים, כשירד רבינו ה'ברכת משה' זי"ע לבית המדרש, בדיוק הייתה שעה פרצה האזעקה הראשונה בפתאומיות ובהפתעה" פותח הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, "ובתוך כמה דקות נודע כי המלחמה פרצה בגבול מצרים.

"לאורך כל יום הכיפורים לא הרגישו מאומה על רבינו ה'ברכת משה', הוא עבד את עבודתו ותפילותיו כסדרן, ללא כל שינוי, אבל ברגע שהבדיל רבינו והוציא את החג מיד השתנו פניו, מיד הוא קיבל חום גבוה מאוד.

מיד לאחר הבדלה רבינו הסתגר בחדרו בביתו נאווה קודש ולא הניח לאיש להיכנס אליו, במשך ימים ארוכים התהלך בחדרו הלך ושוב

קיצור שו"ע

שב"ק נח' חשוון ה'תשפ"ד

סעיף כג.

אין למלח הרבה פולין וקטניות מבשלין, פי המליחה מועלת בהן לרפאן, ואפילו כדי לאכלן לאלתר אסור.

סעיף כד.

ג' סעיפים בכל יום
כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אסור בונה שיק גם במאכל, כגון המגבן גבינה או שמדבק פרות ומשוה אותן שיהיו יפים. ולכן פשוטותכין בצלילים עם ביצים או עם חלב מדגמלות (הערינג), יש לזהר שלא להשוותן וליפותן אלא יניחם כמו שהם (עין מגן אברהם סימן ש"מ סעיף קטן י"ז).

חסה, קשואים ומלפפונים, (סאלאט, גורקען) וכן שאר מיני טבולין שעושין מבצלים וכדומה, מתר למלחן סמוך לסעודה, שפנין שנותנין לתוכן מיד שמן והמץ מחלישין פח המלח. אבל אסור למלחן ולהשוותן איזה זמן. סעיף כה.

היות והוצאות הגיליון מידי שבוע בשבוע כרוכות בטרחות גדולות ובהוצאות כספיות מרובות אבקש שכל אחד ואחד ישתתף בהוצאות הגדולות לזיכוי הרבים

וזכות זיכוי הרבים יעמוד לכם להתברך בכל מיילי דמיטב שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות: בנדריים פלוס ע"ש אהל מועד, או אצל הרב אהרן לוסיטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בכל השוניה הלקחות בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם הבא.

לימוד קיצור שו"ע ג' סעיפים בכל יום כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד יצא לאור מהדורה מיוחדת מאירת עיניים לחודש חשוון ניתן יהיה להשיג בעז"ה בכל בתי מדרשינו

עובדות יקרות וסיפורים נפלאים

מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א מחשובי אנ"ש ומעתיקי השמועה בחצר הקודש

על עבודת הצדיקים בעניין השעון ויקרת הזמן

"עידנא דחדוותא": מאמר מיוחד לרגל השמחה השרויה בבית המשב"ק הרה"ח המפורר ר' אהרן לוסטיג שליט"א העומד בראש מערכת 'אוהל מועד' במסירות מופלאה תמידין כסדרן להפצת מעיינות רבוה"ק

שנים עשרה היה פורש ומסיים עם קבלת הקהל או עריכת השולחן שכן הגיעה שעת 'תיקון חצות', ויש אומרים שהיה חולץ מנעליו מיד כששמע שהשעה קרובה לחצות).

אין לך אדם שאין לו שעה

פעם בליל שבת קודש באמצע עריכת השולחן הטהור שאל כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע את אחד המשמשים בקודש באמצע הטיש 'מה השעה?' והתנצל הלה בפני רבינו שאין לו שעות, אמר לו רבינו בחיבה ובחיוך: "א מאדנער מענטש, וכי איך יכול אדם לחיות בלי שעות..."

אגב, כידוע סדרי עבודתו בקודש של רבינו ה'ברכת משה' היו בשעות מאוחרות, ומהאי טעמא לא היה רבינו נוטל כיבוד 'סנדקאות' אלא אם כן ניאותרו בעלי השמחה להתאים עצמם לזמניו.

אמנם, לאחר שסיכמו על שעה מסוימת היה רבינו תמיד מקדים להגיע בדיוק בשעה שנקבעה ואף קודם לזה, באמרו "כל דבר שיהודי עושה בעבודת ה' הפרטית שלו, בינו לבין קונו, הרי זה דבר אחד, אבל כשקובעים עם אנשים אחרים 'דארף מען זיך צושטעלן בארן צייט', אזי מוכרחים להתייצב בשעה שנקבעה.

ומעניין לעניין עוד היה מרגלא בפומיה דרבינו ה'ברכת משה' ז"ע לקרוא לעתים קרובות באמצע השוה"ט 'שוין, אבער שוין', ופעם אחת גילה והסביר כוונתו דהנה שוין הייסט 'איצטער', איצטער הייסט 'ועתה', אין ועתה אלא לשון תשובה - 'שוין' באידיש פירושה הוא עכשיו ומיד, היינו 'עתה', וכבר אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני בראשית יא, ו) 'אין ועתה אלא לשון תשובה', והיינו שבקריאה מרומזת זו היה רבינו מעורר עצמו ואת שומעיו לתשובה.

בדומה לזה, היה מרגלא בפומיה כשהיה מכבד את אחד הנוכחים לומר 'שיר המעלות בשוב' לפני ברכת המזון, היה אומר לו 'זינג שיר המעלות בשוב אבער שוין' (ואף כאן רמז רבינו בלשונו, תפילה ובקשה, שישב ה' את שבתו תיכף ומיד).

מדוע הרבי זקוק לשלושה שעונים

מוסיף הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א נאמן בית רבוה"ק:

פעם התבטא כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע כי הוא מוכרח שיהיה לו שעות מדויק

מחטאו ויאנח ועל ידי זה נשתבר גופו ויכיר חסרונו, ואז יתקנו, ויתוקן האדם בכללותו.

איני זקוק לשעון זהב

כשהתגורר כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע ברח' מוהליבר בתל אביב התדפקו פעם על דלת ביתו שניים מחשובי חסידי ברסלב, הרה"ח ר' הערש לייב ליפל ז"ל והרה"ח ר' אליהו חיים רוזין ז"ל שכיתתו רגליהם לאסוף צדקה עבור יחודי נכבד שעמד להשיא את בנו. כששמע רבינו על מטרת בואם העניק להם מיד סכום כסף נכבד, השניים הודו לו מאוד על הנתנה ההגונה, אך רבינו טרם נחה דעתו עד שקם ממקומו והוציא את השטררימל שלו (היה זה שטררימל חדש שרכשו עבורו לאחרונה, במקום השטררימל הישן שהיה לו) ונתן אותו להם עבור החתן.

שני החסידים הנכבדים הודו לרבינו מקרב לב וכבר עמדו בפתח הדלת, כשלתפעה קרא להם שוב רבינו ואמר להם: "לאחרונה העניק לי מאן דהו במתנה שעות זהב, אתם יודעים שבלי שעות איני יכול להסתדר, מוכרח אני לשעות מדויק ביותר, כי כל דקה יקרה אצלי, אבל אין לי צורך בשעות העשוי מזהב דווקא.

"אם כן, הא לכם השעות הזה, לכו תמכרו אותו בשווי והכסף יהיה עבור החתן להכנסת כלה" סיים רבינו.

הרה"ח ר' הערש לייב ליפל יצא מכליו מרוב התפעלות לנוכח הידורו והשתוקקותו של רבינו להשתתף במצוות הכנסת כלה, והיה מספר על כך בהתרגשות עצומה.

"סאיז שוין באלד איינס"

מנהגו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע היה לשאול לעתים קרובות, באמצע עריכת השולחן הטהור "וויפל איז דער זייגער - מה השעה?" והיו משיבים לו. וכשהיו עונים לו שהשעה היא בסביבות שתיים עשרה היה נענה וקורא בהתלהטות "אה, סאיז שוין באלד איינס - עוד מעט כבר אחד..."

ופעם אחת בהפטירו בלשון זו סיים וקרא בקול את הפסוק: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה השם אחד ושמו אחד".

(ואמרת) להסמיך לך שאצל הרה"ק מהר"א מבעלזא ז"ע כשהיה שואל מה השעה ידעו המשמשים שלעולם אין להשיב לו שהשעה שתיים עשרה, חצות, אלא היו צריכים לומר לו תשובה צדדית, כי אם אמרו לו שהשעה תיכף

מאז המצאתו ושכלולו תפס השעות, מורה השעות, מקום חשוב אצל צדיקי הדורות, בהיותו כלי חשוב המסייע לניצול ושמירת הזמן, לבל תאבד אף שנייה ורגע לריק. במרוצת הדורות התקבצו הרבה שיחות ועובדות צדיקים סביב התייחסותם של צדיקים למורה השעות.

משנים קדמוניות נהוג היה בישראל להעניק לחתן בין האירוסין לנישואין שעות כדורון ושי, ואף סביב כך נאמרו הרבה טעמים מפי צדיקי וגדולי הדורות. לרגל השמחה הננו מייחדים השבוע את המאמר אודות עבודת הצדיקים בעניין השעות וחשיבות ויקרת הזמן, קראו ותחי נפשכם.

נתינת שעות לחתן: רמז לתשובה

הרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זיע"א מביא בספרו 'דברי תורה' ששמע מפה קדוש זקינו הרה"ק ר' שלמה ממונקאטש זיע"א, בעל ה'שם שלמה', שהתנאים שלו עב"ג בת הרה"ק ר' יקותיאל שמעלקא מסאסוב זיע"א התקיימו בעיר נדבורנא.

כשחזרו משם הסבו את דרכם דרך פרימישלאן להיות אצל הרה"ק מהר"מ מפרימישלאן זיע"א. כאשר נכנסו אליו פתח הרה"ק מפרימישלאן בשיחה נפלאה, באמרי קודש אשר יצאו ברוה"ק מפיו וחורז מענין לענין במעשיות ודברי תורה כדרכו בקודש.

ודיבר אז שיחה שלימה על עניין המורה שעות, מכסף או זהב, אשר נותנים לחתן למתנה, ואמר: הנה המורה שעות מורה על תשובה, כי נחזי אנו דרכו של המורה שעות בעת אשר יקנהו מחדש הוא טוב ויפה, אבל אח"כ דרכו להתקלקל ויעמוד מלכת.

ולכאורה מהי סיבת קלקולו של השעות? וכי בשופטני עסקינן שמשחיתים את השעונים בכוונה, אלא העניין הוא שמפני דקות תכונת המכונה והאופנים אשר בתוכו, כאשר יתעקם איזה מהם קצת, או יכנס אבק בתוכם, אז יעמוד מלכת.

ומהי תקנתו? יתנהו למתקן ואומן המורה שעות, ומה יעשה בו האומן או ישברוהו לרסיסים לשברי שברים דהיינו שיפרק אותו ואת מכונתו הפנימית למען ימצא החיסרון אשר בו, ואז יתקנו שם ויעמידו בחזרה מתוקן כראוי.

כן האדם עשאו האלקים ישר, וכאשר יקלקל באיזה חטא אז פגם בכל השיעור קומתו, ומהו תקנתו? שישבר את לבבו לרסיסים וישב

ביותר, אמנם שעון ממחר (א זייגער וואס לויפט) עוד יכול הוא לסבול ואינו מפריע לו כל כך, אבל שעון איטי (אז זייגער וואס קריכט) את זה אינו יכול לסבול בשום פנים ואופן.

ובעניין זה שח פעם רבינו על עצמו כי בימי שבתו ברח' מוהליבר בתל אביב הייתה ליד חצר הקודש תחנת מוניות ומדי שעה היו נשמעים בקול הצפצוף של החדשות ממכשיר הרדיו שפעל שם, ואמר שקולות אלו סייעו לו לוודא שהשעון שלו מכוון היטב, ולפלא שסיפר על עצמו שבשבת קודש לא היה שומע כלל את אלו הצפצופים.

היו תקופות שהיו לפני רבינו ה'ברכת משה' כמה וכמה שעונים, שתיים או שלוש, מטעמים הכמוסים עמו, וזכורני בעניין זה דבר נפלא: באחד השולחנות הטהורים הסב בשולחנו של רבינו הגה"צ רבי גבריאל ריקליס זצ"ל הוא היה 'א קעלעמער' מתלמידי וגדולי בעלי המוסר, ואף שלא היה מעדת החסידים היה מגיע לשוה"ט של רבינו כחסיד, והיה יושב בשולחנו כשדמעות זולגות מעיניו מרוב התעלות.

פעם הבחין רבי גבריאל שלפני רבינו מונחים שלושה שעונים, ביקש אפוא ביראת קודש רשות מרבינו להסביר למה הוא צריך יותר משעון אחד, ואמר כי אצל הרבי לכל דקה יש משמעות פי שלושה מאשר אצל אדם אחר, ובלשונו 'יעדער מינוט איז דריי פאכיג', ועל כן הוא זקוק גן לשלושה שעונים, ונהנה רבינו מדבריו.

מוסיף ומזכיר הרה"ח ר' מנשה ליפשיץ שליט"א שרבינו ה'ברכת משה' נהג להעניק לבחורים מסוימים שהיו מקורבים אליו 'שעון קיר' כדורון דרשה בעת חתונתם, היה זה שעון קיר בעל צורה מיוחדת ורבינו העניק לכולם אותו שעון.

לשעון אין מה לעשות

הרה"ק ר' מנחם מנדל מוורקא זי"ע היה מתפלל מאוד מאוחר, פעם אמר לו אחד שהשעון כבר מאוד מאוחר, השיב לו הרה"ק "דער זייגער האט נישט וואס צו טוהן גייט ער, איך האב וואס צו טוהן - לשעון אין מה לעשות על כן הוא ממחר והולך, לי יש ב"ה מה לעשות, על כן הנני מתעכב."

מעניין לעניין, מסופר על הרה"ק ר' מאיר'ל מאמשינוב זצוק"ל שהתפלל פעם מנחה מאוד מאוחר לאחר השקיעה, ניגש אליו אחד ואמר שהרי כבר אחרי השקיעה, השיב לו הרה"ק ר' מאיר'ל בחריפותו "לא ידעתי אף פעם שלשקיעה יש לה שייכות גם עם מנחה, תמיד ידעתי שלשקיעה יש שייכות עם מעריב..."

היזי את מחוגי השעון

הרה"ק ר' אברהם המלאך קבע עם הרה"ק בעל התניא זי"ע שילמדו בחברותא, הרב ילמד עמו נגלה והוא ילמד עמו נסתר. וסיפר הרה"ק בעל התניא שבאחד הפעמים שלמד עם המלאך תורת הנסתר, הגיע המלאך לדביקות עצומה בראות זאת בעל התניא קם והיזי בחשאי את מחוגי השעון לאחור כדי להאריך את זמן

הלימוד, וסיפר שהיה הלימוד כל כך מתוק וערב, בבחינת הכתוב 'מים גנובים ימתקו ולחם סתרים (לימוד הנסתר) ינעם'.

לא היה זקוק לשעון

ידוע שהרה"ק הבעל התניא זי"ע בהיותו בכלא הרוסי ידע כל הזמן מה השעה למרות שלא היה בידו שעון, פעם שאלו אותו מהיכן ידע זאת, והשיב הרה"ק בפשטות, הרי בכל שעה מתחלפים בשמים משמרות המלאכים, ולפי זה ידעתי כל שעה מה השעה.

רגלי הכלים כרגלי הבעלים

את המעשה הנפלא הבא שמעתי מהגה"ח ר' חיים אשר לדרמן זצ"ל מחשובי חסידי קארלין ולעלוב:

הרה"ק ר' מנחם מנדל מוויטבסק זי"ע היה פעם אצל הרבי ר' ברוך ממעזבז זי"ע, כידוע שהר"ב היה מתפלל מוקדם, והר"מ היה מתפלל מאוחר, באחד הימים בשעת בוקר לאחר שסיים הר"ב כבר להתפלל תפילת שחרית פנה אל הר"מ ושאלו אם רוצה ללגום עמו מעט בראנפ'.

אמר לו הר"מ שהוא עדיין לא התפלל, אמר לו הר"ב בפליאה 'והלא תיכף תהיה השעה אחת עשרה על הזייגער, הביט הר"מ בשעונו ואמר 'לא, השעה היא עשר, דער זייגער איז צעהן'. אמר לו הר"ב: 'השעון שלכם לא הולך בדרך הישר, אינו מכוון נכון, השעה כעת היא אחת עשרה.

בשמעו זאת החל הר"מ לבכות בדמעות שלישי, ואמר "אם השעון שלי לא הולך בדרך הישר, סימן שאני לא הולך בדרך הטוב, שהרי חז"ל אמרו 'רגלי הכלים כרגלי הבעלים', אם הכלים שלי לא טובים סימן שבעל הכלי גם לא טוב. והתחיל לבכות בדמעות שהוא אינו בסדר, זה סיפר ר' חיים אשר.

עשר דקות בדיוק

פעם אמר הרה"ק מהר"א מבעלזא לאחד המשמשים (כמדומני הרה"ח ר' שמואל פורגס ז"ל) שברצונו לנוח עשר דקות בדיוק, אבל בדיוק ומיד לאחר מכן יעיר אותו. לאחר עשר דקות נכנס המשב"ק לחדר ולא הצליח לעוררו, וניסה שוב ושוב עד שעברה עוד דקה ואז התעורר הרה"ק משנתו, בראותו שכבר עברו יותר מעשר דקות נענה אל המשב"ק "האסט איינגעשטעלט מיך מיט די גאנצע וועלט - העמדת בסכנה אותי ואת כל העולם..."

התנצל המשב"ק ואמר שלא עלה בידו לעוררו, אמר לו הרה"ק היית צריך ליטול השרוול שלי ולנער עד שאתעורר.

הרגיש בידו שהוא הגנב

הרה"ק המהרי"ד מבעלזא זי"ע היה לו שעון זהב מאוד יקר וחשוב, פעם אחת נסע לעיר אחת והתאכסן אצל יהודי גביר אחד שהיה לו בית בן שלוש קומות. בהיותו שם הגיעו קהל גדול של יהודים לקבל ברכה ושעון הזהב היה מונח על השולחן.

והנה לפתע תוך כדי קבלת הקהל נעלם השעון מהשולחן ואיננו. הדבר גרם לעגמת נפש עצומה להמהרי"ד ומדי כמה דקות שאל "איפה השעון, איפה השעון". והנה הגיע הזמן שהיה צריך המהרי"ד להיפרד ולנסוע בחזרה לבייתו והגיעו קהל גדול להיפרד ממנו.

תוך כדי רדתו במדרגות הבית ניגשו יהודים רבים ונתנו לו יד לשלום, והייתה צפיפות גדולה סביבו. בתוך האנשים היה גם אותו יהודי של"ע נכשל בגניבת השעון. כשנתן האיש את ידו להרה"ק המהרי"ד הרגיש בו מיד שהוא הגנב ולחש באוונזו "השב לי מיד את השעון".

האיש נרעד לשמע הדברים ומיד הכניס ידו לכיסו והכניס את השעון בחזרה לכיסו של המהרי"ד באין אומר ודברים, מבלי שאיש מהסובבים ירגיש כלל בדבר, וכך הושבה הגניבה לידי הרה"ק בלי שייגרם לגנב בושת פנים.

החזיק השעון בקריאת שמע

כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע היה מספר שהרה"ק מהרי"ד זי"ע בשעה שאמר קריאת שמע היה מגלגל את שרשרת השעון (שעון כיס) סביב האצבע ופניו היו לווהטות כמו אש, והתבטא רבינו ה'ברכת משה' "מהאט געזעהן בחוש אז ווען ער כאפט זיך נישט אן אין א דבר גשם האט ער אויס געגאנגען - ראו בחוש שאלמלי היה המהרי"ד מחזיק באותה שעה באיזה דבר גשמי כי אז נכלתה נפשו מן העולם מרוב דביקות והשתוקקות".

ובעניין זה היה רבינו ה'ברכת משה' מסמיך את המסופר על הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע שהרבה פעמים מרוב דביקות היה מפסיק ופונה לעסוק בנדירים ונדבות, עניינים גשמיים, כדי שיהיה לו איזה אחיזה בזה העולם.

ועל דרך זו פירש רבינו הרבה פעמים את הפסוק "וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה לפני ה'", היינו שהצדיק הדבוק בהשי"ת בעבודתו, צריך שיהיה לו איזה נקודה גשמית של שייכות עם זה העולם, כדי שלא יסתלק מהעולם הזה מרוב כלות הנפש.

אבל נדב ואביהוא הגיעו למדרגה כזאת שהיא 'בהקריבם אש זרה לפני ה'" שגם את הנקודה ומעט הזרות שאוחזת את הנפש שלא תצא מחמת כלותה אל ה', גם זאת הקריבו לפני ה' ולא היה להם שום אחיזה בעולם הזה, עד שיצאה נשמתם בעת שנכספה וגם כלתה נפשם אל ה' יתברך ולכן 'וימותו', כיון שלא היה להם שום אחיזה בזה העולם, עכ"ל.

שעון המביא לידי שמחה

הרה"ק ר' ישכר דב מראדושיץ זי"ע היה פעם באיזה עיירה והתאכסן אצל אכסנאי וכל הלילה לא היה יכול לתת מעצום לעיניו, למחרת שאל את בעל האכסניה של מי השעון שמצא אצלו בחדר, אמר לו בעל האכסניה אגיד לכם את האמת היה אצלי לפני זמן מה איזה בנם של קדושים שהיה על אם הדרך ונאלץ לשהות אצלי מחמת מזג האוויר הקשה.

כשהגיע הזמן לשלם אמר לי שאין בידו במה לשלם לי, וכי כיסוי ריקים מכסף, רק דבר אחד יש אצלו, בגדי ירושה וחפצים ובתוכם שעון שקיבל בירושה מאבותיו הקדושים. אמרתי לו שעם הבגדים אין לי מה לעשות, אבל לגבי השעון אלך ואתייצג עם בני ביתי, אם יש להם צורך בזה, ניחא, אסכים לקבלו.

ואמרו לי בני ביתי שאכן יש להם צורך בשעון כדי לדעת מתי עליהן ללכת לחלוב את הפרות. הסכמתי אפוא לקחת ממנו את השעון בתור תשלום והנחתי אותו בחדר שבו התאכסנתם בלילה הזה.

לאחר מכן, הוסיף בעל האכסניה, התגלה לי שהיה זה הרה"ק ר' יוסף מטארטשין ז"ע בנו של הרבי החוזה מלובלין ז"ע, וכי השעון הזה היה של אביו הרה"ק מלובלין.

בשמעו זאת נענה הראדושיצער וקרא בהתפעלות "עכשיו אני מבין הכול, שכן כל השעונים בעולם גורמים לעצבות, שכן קול תקתוק המחוגים מעיד שעוד דקה עברה ואיננה, עוד שעה חלפה, אבל שעונו של הרבי מלובלין מעורר שמחה, שכן כל דקה שעוברת מבשרת שהננו קרובים יותר לביאת משיח צדקנו, ולכן לא יכולתי להירדם כל הלילה מרוב השמחה שהשרה עליי השעון".

שעון המקרב לביאת המשיח

מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שפעם התבטא כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע: כל השעונים מביאים עצבות (כי כל דקה שחולפת היא בבחינת 'זיכור לו יום המיתה') אבל השעון של זקני הרבי מלובלין ז"ע היה מביא לידי שמחה כי כל דקה שעברה בו קירבה יותר לביאת המשיח, ובלשו"ק: "נאך א מענטש נענטער צו משיח, און נאך א מענטש נענטער צו משיח".

השעון של הרה"ק מלובלין

מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א נאמן בית רבוה"ק: פעם בשולחנו הטהור, ערך רבינו ה'ברכת משה' ז"ע שיחה שלימה אודות השעון של הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש ז"ע שהיה שמור בביתו של הע'לטער פעטער' - דודו זקנו הרה"ק ר' ירחמיאל יוסף בידרמן ז"ע.

אחד השעונים, מיד קרא לבנו ושלה אותו למתקן השעונים והזהירו מראש "אל תסור מחנותו של מתקן השעונים עד שיתקן השעון ויחזירו לך" (שכן, בדרך כלל דרכם של האומנים לשלח את הקונה ולדחותו לאחר כמה שעות וכדו', אך הוא לא היה יכול להמתין אפילו זמן פורתא בלי השעון) עד כדי כך חשוב היה לו השעון.

"יונגערמאן, מה השעה?"

הרה"ק רבי ישראל מסטאלין - הפרנקפורטר ז"ע היה פעם לצרכי בריאות באחת מערי המרחצאות יחד עם חתנו הרה"ק ר' שלום סאפרין מקומרנא ז"ע, וכאשר התהלכו ברחובות העיירה ראו יהודי בעל צורה יושב על ספסל.

היה זה הרה"ק רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר ז"ע בעל ה'ישמח ישראל', אך הרה"ק מסטאלין לא הכירו כי לא נפגשו קודם.

נענה הרה"ק מסטאלין באוזני חתנו והצביע לעבר אותו יהודי ואמר לו: "רואה אתה את האברך בלי הזקן היושב שם (כידוע שלהרה"ק ה'ישמח ישראל' ז"ע לא היה כמעט שערות בזקנו והיו לו פאות רחבים מאוד) דער יונגערמאן איז נישט קיין פראסטער גוט שבת איד - הוא אינו 'גוט שבת איד' - אינו יהודי פשוט".

כאשר התקדמו בדרכם והתקרבו אליו פנה הרה"ק מסטאלין אל ה'ישמח ישראל' ושאלו "יונגערמאן, מה השעה?"

שלף הרה"ק ה'ישמח ישראל את שעונו מכיסו והציגו בפני הרה"ק מבלי להוציא מילה אחת מפיו (כי רצה להסתיר עצמו ממנו) אכן הרה"ק מסטאלין פנה מיד לחתנו הרה"ק מקומרנא ואמר לו: "כסבור הוא שבכך שלא יפתח פיו יעלה בידו להסתיר עצמו מפנינו, ולא היא, הוא לא יוכל להסתיר עצמו ממני - פון מיר וועט ער זיך נישט קענען ארויס דרייען"... ואכן התוודעו אז שני הצדיקים איש לרעהו ושוחחו שיחה ארוכה.

מעשה זה סיפרו זקני החסידים בשולחנו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע והגיב על כך רבינו כי אכן מני אותה פגישה נתרקם קשר גדול בין הני תרי צדיקי, וכל אחד מהם היה מתבטא דברים גדולים איש על רעהו.

וידוע שהרה"ק מסטאלין התבטא על הרה"ק מאלכסנדר "ווען משיח וועט קומען וועט דער אלעכסנדר רבי אן זעהן - כשהמשיח יגיע אזי הרבי מאלכסנדר יבלוט מבין כולם".

אגב רבינו ה'ברכת משה' כשהיה מזכיר את הרה"ק ה'ישמח ישראל' ז"ע היה מזכירו בתואר 'א הייליגער רבי'.

ובעניין זה סיפר הרה"ח הישיש ר' משה בוים ז"ל שפעם היה אצל ה'ישמח ישראל' ז"ע אברך עם שעון יד שנחשב אז לדבר מודרני, והוכיחו על כך ה'ישמח ישראל', הרהיב אותו חסיד ואמר שהרי גם להרה"ק מסטאלין יש שעון כזה, החזיר לו ה'ישמח ישראל' מיד "וואס גלייכט ער זיך צו דעם קדוש וטהור - מה משווים אתם עצמכם לאותו קדוש וטהור".

הרה"ק ר' ירחמיאל יוסף ז"ע בנו של רביה"ק הרא"מ ז"ע היה חתנו של הרה"צ ר' שלמה מסטאלין - חברו נכד הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש ז"ע, וקיבל בירושה מחותנו את שעון האורלוגין של הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש ז"ע, היה זה שעון גדול עשוי עץ, מעין ארון קטון.

וסיפר רבינו ה'ברכת משה' שעוד זוכר הוא משנות ילדותו שה'אלטע חסידים' - זקני החסידים כשהיה להם איזה הזכרה, היו באים לביתו של רבי ירחמיאל יוסף ונעמדים ליד השעון להתפלל ולהזכיר עצמם לישועה ליד חפץ קדוש זה.

באותה שיחה ביקש רבינו ה'ברכת משה' להתעניין ולברר מה עלה בגורלו של אותו שעון, היכן הוא מצוי היום, ובמהלך השוה"ט באו וסיפרו לו שהשעון נמצא כיום אצל הרה"צ ר' נחמן סופר - פפירנא ז"ל מחשובי חסידי סלונים בירושלים.

על השתלשלות העניינים מוסיף הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א כדלהלן: ברבות הימים התקלקל השעון ומחוגיו חדלו מלכת, והיה השעון מונח בחצרו של הרה"ק ר' ירחמיאל יוסף בעיר העתיקה בירושלים. באחד הימים פנה אליו הרה"צ ר' נחמן סופר - פפירנא ז"ל וביקש ממנו שיתן לו במתנה את השעון המונח בחצרו.

ר' ירחמיאל יוסף בטוב ליבו, מורשת אבותיו הק' לבית לעלוב, העניק לו את השעון במתנה, ור' נחמן נטלו לביתו והעמידו שם, ומני אז היו נוהגים חסידי סלונים כשהיו זקוקים לישועה לבוא לביתו של רבי נחמן להתפלל ולומר תהלים ליד השעון של רבם הרה"ק מלעכאוויטש.

מזקני הקדוש

מעניין לעניין, השתמר בידינו שעון כסף של רביה"ק הררדצ"ש ז"ע שקניתי לפני שנים רבות מנכדו הרה"ח ר' יעקב אדלר זצ"ל שקיבל אותו מזקנו ז"ע, וחרט עליו מצידו הפנימי "מזקני הקדוש".

אל תצא מהנותו בלי השעון

הרה"ק רבי נתן מברסלב ז"ע היה שומר את עתותיו ומנצל כל רגע ורגע באופן נפלא, כאשר שאלוהו פעם איך הספיק לכתוב ולחבר כל כך הרבה ספרים וחיבורים מתורת רבו הרה"ק רבי נחמן מברסלב ז"ע ועוד, השיב הרה"ק ר' נתן שתמיד שמר וניצל כל רגע, כששומרים על הזמן הרי זה הסגולה הטובה להספיק הרבה.

ושמעתי שהיה לו להרה"ק ר' נתן ז"ע שני שעונים תמיד לפניו כדי שיידע בדייקנות את השעה, פעם אחת נשבר

לעבור בחסד שתי מלחמות עולם

סיפור נדיר ומיוחד - מוגש לרגל המצב הקשה השורר בארץ הקודש

פרק ראשון

משפחת ויסמן התגוררה בעיר סלבודקה. שני אחים הם היו, ר' ירחמיאל ויסמן ואחיו ר' מנשה ויסמן. שניהם סוחרים אמידים ומבוססים שפירנסו בכבוד את משפחותיהם.

מלחמת העולם הראשונה שפרצה בתשעה באב תרע"ד, קטעה בבת אחת את כל סדרי החיים, והטילה את כל פולין לתוהו ובוהו. האחים ויסמן ובני משפחותיהם, יחד עם כל יהודי סלבודקה, הוגלו וגורשו לעומק רוסיה.

ר' ירחמיאל ויסמן היה בטבעו איש חסון. אולם תלאות הדרך השפיעו עליו לרעה, והותירו אותו שבר כלי. הוא נחלש ולא היה מסוגל לעסוק במסחר כהרגלו. המשפחה עברה קשיי התאקלמות בעיר רוסית נידחת וידעה עוני מחפיר ובעקבותיו רעב קשה מנשוא.

"דוד בני" פנה ירחמיאל ויסמן לבנו הבכור, ילד בן 12, "ילד נבון הינך, רואה אתה כי אינני מסוגל לפרנס את המשפחה במצבי הקשה. לא נותרה כל ברירה, צא אתה לרחוב עסוק במשהו והרווח כמה רובלים, בטרם נגוווע ברעב."

דוד ויסמן היה ילד מחושל ובוגר בהרבה מגילו. הוא לא היסס, באותו יום יצא לשוטט ברחובות העיר. לאחר שעקב במשך כמה שעות אחר המתרחש הגיע לידי מסקנה כי המצרך המבוקש ביותר בעיר הוא סיגריות.

באותם ימים, לא נמכרו הסיגריות בחפיסות אלא בבודדות, ומחירן היה יקר יחסית. נערים רבים היו מהלכים ברחובות, מגש עץ שטוח ורחב היה צמוד לחזה וקשור על הכתפים ברצועות עור. על המגש הייתה קופסת ברזל מלאה עלי טבק וניירות דקים. כשביקש אדם לקנות סיגריה, היה המוכר שוטח עלי טבק על הנייר הדקיק, מגלגל היטב, מהדק ומדביק. נערים שהרויחו כבר כמה רובלים, השקיעו את התשואה בקופסה משוכללת יותר שסייעה בהדבקה מהירה יותר של הסיגריות, שכן בין הצירים של הקופסה היה מין עיגול קעור, ולתוכו הכניסו את הנייר עם הטבק. כשהייתה הקופסה נסגרת הייתה הסיגריה מתהדקת ומתגצצת עד שנראתה כמו יצאה מבית חרושת.

דוד ויסמן לווה מבן דודו יוסף ויסמן, שהיה מבוגר ממנו בשנה, כמה רובלים. קנה את כל הציוד הדרוש והחל למכור סיגריות ברחוב העיר. מזלו האיר לו פנים, כבר ביום הראשון מכר שלושים סיגריות, ביום השני הכפיל את המספר ובימים הבאים הפך הילד בן ה-12 לסוחר סיגריות מרויח.

מרווחי הסיגריות פירנסו דוד ויסמן את הוריו ומשפחתו כמה חודשים, פרנסה דחוקה, אבל די היה בה למצרכי מזון בסיסיים, כמו סולת, תפוחי אדמה, גריסים ואפילו לחם מדי פעם.

באחד הימים כשעמד דוד ברחוב הקר עצר לידו אחד מן הקונים הוותיקים, ואדים בליצקי, קצין גבוה בצבא סמלים ואותות הצטיינות עיטרו את מדיו, וביקש ממנו לגלגל לו סיגריות.

"כמה, שתיים או שלוש?" שאל דוד. ואדים היה קונה הגון, תמיד שילם לו עוד לפני שקיבל את הסיגריות.

ואדים היסס. "הפעם אני רוצה הרבה. את כל המלאי שלך!"

"מה?! נדהם הילד, "למה?"

ואדים היה עצוב מעט, "אני יוצא לחזית, נערי. לא אהיה כאן בשבועות הקרובים."

הילד נשטף גל אושר. מצוין, היום לא יצטרך להתגלגל ברחוב הקפוא עד הערב, עוד כמה דקות יוכל לחזור הביתה עם כל השלל היומי...

הוא עבד במרץ, בחריצות. מילא עשרות ניירות בעלי טבק גילגל והידק, ועוד ועוד.

כשגמר להכין מאה סיגריות, פתח הקצין תיק עור רחב, ושפך לתוכו את כל תכולת המגש. עיניו של דוד היו נשואות אליו, הוא חיכה לתשלום. "אין לי כרגע כסף לשלם לך" אמר ואדים בחפזון. "כשאשוב מן המלחמה, אתן לך את מלוא התמורה, אתה מכיר אותי, אינני גנב!"

"מה זאת אומרת כשתשוב מהמלחמה" תהה הילד, "מנין לך שתשוב חיי".

"צריך לקוות לטוב" אמר הקצין, הידק את מעילו והתרחק ממנו בצעדים נמרצים.

דוד רץ אחריו, "אדוני הקצין" קרא בדמעות, "תן לי אפילו רק חלק מהכסף, השארת אותי בלי כלום! אין לי ממה לקנות טבק למחר."

ואדים לא טרח לעצור, "מצטער לידון, גם לי אין כלום. אל דאגה, הבטחתי שאחזיר לך - אעמוד בדבורי."

"אז תחזיר לי את הסיגריות" צעק דוד בזעם ונופף באגרופים קמוצים. בליצקי לא ענה והתרחק ממנו במהירות.

כולו נסער שב דוד הביתה. הטיל עצמו על הארץ בחרון אין אונים, ובכה בדמעות שלישי. לשאלת הוריו סיפר להם על ה"גניבה". "די, עכשיו נמות כולנו ברעב" התייפח, "ברגע אחד מוטט הקצין את כל המסחר."

ר' ירחמיאל ויסמן לא הניח לבנו ליפול בזרועות האוש. "ומהיכן התחלת?" שאל אותו, "לא מנקודת האפס? הקדוש ברוך הוא שסייע בידיך בפעם הראשונה, יעזור לך בשנית".

ואכן, בימים הבאים שיקם דוד את את מסחר הסיגריות. תחילה הלווה לו ידיד טוב כמה קופיקות, אחר כך הרוויח מעט. המסחר החל מתנהל שוב. לאחר כמה חודשים חזר דוד למעמדו הראשון.

עברו כמה שנים.

מלחמת העולם הראשונה הסתיימה. עקורי פולין וליטא החלו לשוב לארצותיהם. גם בני משפחות ויסמן נדדו בדרכים. כשהגיעו לעיר הבירה מוסקבה עצרו. במוסקבה התאספו רבבות רבות של פליטים ועקורים, והרכבת הרוסית על מאות מסלוליה ומסילותיה, קרסה מול זרם הנוסעים הכביר.

דוד ויסמן עמד בפני שוקת שבורה. הוא כבר היה בחור כבן 16. אך החיים חזרו למסלולם, במוסקבה נמכרו סיגריות בחנויות מסודרות. מסחר הסיגריות שלו שבק חיים.

בדירה עלובה ישבו שני האחים ויסמן ובני משפחותיהם ונמקו ברעב. דוד התנער הראשון. "אי אפשר להמשיך כך, מוכרחים להתפרנס ממשהו" קרא ויצא אל הרחוב.

"חכה, גם אני בא איתך" קרא בן דודו, יוסף ויסמן בן השבע-עשרה.

תחילה חיפשו יחדיו, ולא מצאו דבר. מוסקבה הייתה מלאה אנשים מורעבים, עניים קבצנים ופושטי יד תרו כמוהם ברחובות אחר מזון או תעסוקה כלשהי, ובלבד שלא יגוועו ברעב.

"עלינו להפרד" אמר דוד נחרצות לאחר שיטוט עקר בן כמה שעות, "חפש אתה ברובע מצד ימין, ואני ברובע מצד שמאל".

וכך נפרדו השנים. דוד היה תמיד בר-מזל, לאחר כמה דקות גילה כנסיה רוסית נטושה שבחצרה צמח עץ תפוחים גדול. הביט הנה והנה, ראה שאיש אינו מבחין במעשיו ותוך רגע טיפס על העץ, קטף כמה תפוחים אדומים ועסיסיים ותחב אותם בכיסיו.

את התפוחים מכר ברחוב הסמוך במחיר נאה, קנה לחם וכמה מצרכי מזון ושב הביתה לעת ערב, שמח וטוב לב.

כשנכנס הביתה הבחין בפניהם הנפולות של בני המשפחה. לשאלתו ענו לו בשפה רפה, כי עדי ראהו באו לספר להם בצהרים שיוסף, בן דודו, נתפס בידי לובשי מדים והובל לתחנת המשטרה החשאית, הג.פ.א.

הימים היו ימי המהפכה הבולשביקית. יוסף ויסמן נשא בגאון את צורתו היהודית ואת שתי פיאותיו הארוכות לא הסתיר, כנראה שצורתו היהודית המקורית העלתה את חמתם של השוטרים הקומוניסטיים שהיו מצויים באותם ימים לעקור כל סממן של דת מרוסיה.

ר' מנשה ויסמן היה על סף ההתמוטטות. מי שנכנס לתוך בניין הג.פ.א.ו. לא יצא משם חי, אלא אם כן נשלח לסיביר...

דוד ויסמן היה היחיד שהצליח להפיח זיק של תקוה בבני המשפחה האבלים. ראשית ערך לפנייהם שולחן ודאג שכולם ישבעו לחם. אחר כך דיבר על ליבו של דודיו וניחמם, אלא שדבריו לא התישבו על ליבם של ההורים המודאגים.

למחרת יצא לחפש את העץ מניב הפירות. למיטב ידיעתו נותרו בו עדיין כמה עשרות תפוחים חכליליים.

כשעמד בחצר הכנסייה הנטוש הבין למפרע מה אירע לו לאותו בניין של טומאה. אף הוא מוסד דתי היה, והשלטון הכפרני אמנם הכביד ידו בעיקר על היהודים, אך תחילה דיכא את כל הדתות בכל רחבי ברית המועצות.

שוב הציץ לראות אם איש אינו רואה. טיפס אל הצמרת, מילא שקית בד שהכין בכיסו וירד אל הקרקע.

יד כבדה נחה על צווארו. "הי בחורון, גנב שפל. בוא עימי מיד אל המשטרה".

ליבו של דוד האומלל כמעט פסק מלפעום. הוא נשא עיניו בפחד וראה את פניו הקשוחות של קצין רוסי גדל גוף המתנשא מעליו בקומתו הגבוהה. ידיו של הקצין אחזו בו בחוזקה. הוא יצא עימו מן החצר והחל לצעוד איתו. פסיעותיו הכבדות הדהדו בכל הרחוב...

כמה פסיעות פסעו הקצין ודוד ויסמן ביחד. הם נכנסו לסימטה צרה. ליבו של דוד הלם כמטורף, "כעת ארד גם אני לטמיון, בעקבות בן דודי, יוסף" חשב ב'איש.

פתאום פרץ הקצין בצחוק מתגלגל. "הצלחתי להבהיל אותך כהוגן" צהל כילד, "אתה לא מכיר אותי?"

דוד התעשת מהפחד המשתק והתבונן בפניו של הקצין הרוסי הגבוה, לפתע זיהה אותו. "בוודאי, אתה ואדום בילצקי", נישא קולו בצהלת גיל מהולה בחשש-מה.

"אני ולא אחר" צחק ואדים את צחוקו הגרוני העמוק, "עברו כמה שנים טובות מאז החרמתי ממך את כל הסיגריות, הלא כן אחא? מה מעשיך כאן היום, גונב תפוחים במוסקבה?"

דוד סיפר לו כיצד נקלע שלא בטובתו למצב הזה. "עול פרנסת המשפחה מוטל עליי", הסביר לוואדים.

הקצין התלהב. "אם כך, אני יכול לעזור לך. החוב שלי מסתכם בכמה וכמה רובלים טובים, אשיב לך אותם בריבית דריבית. הרי הבטחתי לך שאחזיר את החוב".

מצחו של דוד נחרש קמטים. רעיון נועז עלה בראשו. "אני רוצה לעשות איתך עסקת חליפין, על הכסף אני מוחל, ותמורתו תאתר ותשיב לי את בן דודי שנחטף אתמול למפקדת הג.פ.א.ו".

ואדים לא רצה לשתף פעולה. "אסלק את החוב וחסל" נהם ברוגז. אך דוד ויסמן התעקש, ורצון הפלדה שלו גבר על עיקשותו של הקצין הרוסי. "אני מוכן לעזור לך" נעתר להפצרותו, "רק משום שאני מכבד בעלי עקרונות. הסכמת לוותר על כסף בשעה קשה כל כך, רק כדי לשחרר קרוב משפחה מבית הכלא. זוהי אחווה!".

הוא לקח עימו את דוד ויסמן למפקדת הג. פ. או. הראשית, בדרך סיפר לדוד כי הוא אחד ממפקדי הג. פ. או. במוסקבה...

"התמוזל מזלך" אמר ואדים לדוד, "אני מכיר את העסק מבפנים, אולי אצליח למצוא את בן דודך".

לאחר שחצו כמה כיכרות ורחובות הומי אדם הגיעו לרחוב שקט. דוד לא ידע מה פשרה של הדממה המנוגדת לסאון השוקק ברחובות הסמוכים, אך כשנשא עיניו וראה את הבניין הענק המשתרע לכל אורך הרחוב, כמעט פרח נשמתו מקרבו מרוב בהלה.

זה היה הבניין המפחיד ביותר במוסקבה. בניין המשטרה החשאית, הג. פ. או.

"נכנסתי אל גוב האריות", הרהר דוד כשחצה את סיפו של הבניין, "האם אזכה לצאת מכאן בשלום?"

הם פסעו במסדרונות אין סופיים, עלו כמה קומות והגיעו לחדרו הפרטי של הקצין ואדים בילצקי.

"המתן כמה דקות", אמר הקצין, "אלך לחפש מי יודע פרטים על יוס'ל ויסמן".

הדקות נקפו בעצלתיים, דוד ישב בחדר ורעד מפחד. מדי פעם נפתחה הדלת וקצינים נכנסו ויצאו. הוא היה בטוח שמישהו מהם יקרא לו לבוא איתו. כשהפכו הרגעים והפכו לשעות, כבר היה משוכנע בודאות שהקצין הכניסו למלכודת.

לאחר שלוש שעות נכנסו שני אנשים לחדר. הקצין ואדים ויוס'ל ויסמן, בן דודו, נרגש אבל בוטח.

ואדים היה נרגז במקצת, "את כל קשרי הייתי צריך להפעיל עד שמצאתי אותו במרתפי הבניין. אם היו עוברים עוד יום-יומיים כבר לא היה בחיים!".

הוא ליווה את השניים עד החצר החיצונית, והאיץ בהם לעזוב מהר את המקום לפני שמישהו יבחין המתרחש ושאל שאלות מיותרות.

כמה ימים אחר כך עזבה כל משפחת ויסמן את מוסקבה ושבה לפולין.

פרק שני

אחרי עשרים שנה...

דוד ויסמן עקר מסלובודקה הנמצאת בפרבר קובנה, ועבר להתגורר בעיירה פולנית בפרבר סמוך ללודז'. הוא הקים משפחה, והיו לו

שבעה בנים ובנות. אדם בריא וחסון היה ומקצועו נפתח. לאחר תפילת שחרית היה הולך לנפחייה שלו ועוסק כל היום בפירזול, באש מלבנת ובפרסות סוסים.

בצהריו של יום קיץ אלולי, עמד דוד והלם בפטיש כבד על פרסה עיקשת שלא התיישרה. מהלומות הפטיש החרישו את אוזניו ולכן לא שמע את הדפיקות על דלת הפח של הנפחייה. עוד קצת אש, עוד ליבון, הפרסה הסוררת האדימה והלכה, כשהאירה את הנפחייה האפילה מאוד בווער - הלם דוד בברזל החם והכניע אותו סוף סוף.

הוא עצר מעט לפוש, קינח את הזיעה ממצחו בסחבה משחירה ושאף אויר.

באותו רגע שמע את הלמות האגרוף על דלת הנפחייה ואחר כך סבה הדלת על ציריה ונפתחה. הסב ראשו אחורה ולרגע התעוו פניו בגועל. האיש שעמד בפתח לא היה יהודי של צורה... זה היה קבצן מהסוג הדוחה ביותר. לבושו בגדי טלאים מצחינים ומטונפים, ציפורניו מגודלות ושחורות, זקנו עשוי מקלעות מקלעות, שיער ראשו מגודל ונראה היה בעליל כי מכת הכינימת אוכלת בו בכל פה.

"אני רעב" אמר הקבצן, "יש לך אוכל בשבילי?" דוד נרתע בסלידה, "ומדוע לא תלך אל בית התמחוי המקומי, שם נותנים אוכל חינם לכל דכפין?"

"הייתי שם" ענה הקבצן בזעם, "וגרשו אותי ככלב מצורע, אמרו שאני מנבא נבואות שחורות ואסור לרחם עלי".

ברגע הראשון רצה גם דוד לתפוס את הקבצן המבאיש בעורפו ולהשליכו החוצה. אך מיד גבר עליו טוב ליבן.

"בוודאי! מה שאלה, בוא איתי הביתה ותאכל סעודת צהרים משביעה".

נעל את הנפחייה, למרות שבימים כתיקונם לא יצא ממנה מבוקר עד ליל. הביא את הקבצן הביתה, האכילו והשקהו, נתן לו בגדים חדשים, הכין לו גיגית גדולה מלאה מים חמים ורחץ בעצמו את האומלל בבורית מכף רגל ועד ראש, ולא התקררה דעתו עד שלקח את העני אל הגלב המקומי והעביר תער על ראשו המכונם. לאחר התספורת, הרחצה והחלפת הבגדים נראה האיש ככריה חדשה. דוד אף הוסיף והעניק לו נדבה הגונה שיש בה ממש.

לאחר כל זאת, ישב הקבצן ופניו זורחות כשמש בצהרים, הוא הביט במיטיבו במבט משונה. "החייטני, הייתי על סף המוות", התודה. "מה תבקש ממני בתמורה?"

דוד ויסמן צחק, "מה תמורה תוכל לתת לי?" פניו של הקבצן הרצינו. "חדד אוזניך לאשר אני עומד לומר לך: בעוד שנה, כעת חיה, תפרוץ מלחמה נוראה. מטוסים יטילו פצצות על פולין, חיילי אויב יכנסו לפולין ויחריבו אותה עד היסוד בה. רוב יהודי פולין ישחטו, והעיירה הזו עצמה תיכחד. רק משפחה אחת תישאר, המשפחה שלך. מעשה החסד שעשית היום זיכה אותך בכרטיס לחיים, אתה תינצל!"

דוד הביט בבר שיחו ועיקם את פניו בהבעה שהכל משמש בה כאחד, הסתייגות גמורה,

ביטול, תמיחה, רחמים. הקבצן שמולו מטורף לחלוטין, מכל מקום אין להניח לו לקלל. "מדוע אתה מדבר ככה" נזף בקבצן, "אסור לקלל!"

"זו אינה קללה" הסביר הקבצן באורך רוח, "זו האמת לאמיתה. הבט בלוח השנה, חקוק את התאריך בזיכרוןך, י"ז אלול, בעוד שנה מהיום תדע שצדקתך".

דוד נזכר כעת במה שאמר לו הקבצן בנפחיה. "אהה, לכן גרשו אותך מבית התמחוי, טענו שאתה מקלל ופוחח פה לשטן".

"סכלים" אמר הקבצן, "לא עמדה להם הזכות שהייתה לך, רצייתי להציל את כל העיירה בזכותם... מה תבקש ממני בתמורה?"

"התקיימה בו קללת הכתוב 'והיית משוגע', נעביך" הרהר דוד בחמלה.

הקבצן קם ללכת, צרור מטלטלי בידו. "הזמן קצר, רואני שאינך להוט ביותר לשמעני, ובכל זאת אמסור לך מפתח להצלה. כאשר תפרוץ המלחמה ותיקלע לעת צרה, תאמר בליבך את שמי, שרגא פייבל בן מרים, ומיד תזכה לישועה".

ללא שהיות נוספות קם ועזב את הבית.

דוד חזר לנפחיה. מהלמומת הקורנס הראשונות השכיחו ממנו את זכרו של הקבצן המשונה.

מקץ שנה, מיום אל יום, ביום ששי י"ז אלול תרצ"ט, פרצה מלחמת העולם השנייה. דוד ויסמן זכר את התאריך, נבואת הקבצן, שהיה ככל הנראה צדיק נסתר, החלה מתקיימת. מטוסי הלופטוואפה אכן הגיחו מעל שמי פולין והמטירו רבבות פצצות שכתשו את הבניינים עד דק וזרעו הרס, חורבן ומות בכל מקום.

לאחר כמה ימים הגיעו הנאצים ימ"ש לעיירה שלו. הם הקימו מפקדה בבניין גדול שברחוב הראשי ובלילה החלה האקציה.

זה היה ליל שימורים. חיילים עברו מרחוב לרחוב כשרמקולים בידיהם וקראו לכל התושבים לארוז חפצים ולהתרכז בכיכר השוק של העיירה, מול בניין המפקדה.

התושבים המבוהלים באו ברובם המכריע,

דוד לא ביקש הסכמה מאיש, בביטחון גמור יצא אל החצר, לקח את הסולם הגבוה שלו והלך עימו אל בניין המפקדה בשלות נפש. בני המשפחה התגנבו אחריו בצעדים מהססים. הם היו בטוחים כי בכל רגע עלול לצוץ חייל נאצי שיתפוס אותם בניסיון הבריחה.

הבטחת הקבצן התקיימה, איש לא ראה אותם. מן העבר השני ריכזו הנאצים את כל בני העיירה, מדי פעם נשמעה יריה ומישהו נפל שדוד. ואילו דוד ובני משפחתו, עשו את שלהם כבצהרי היום. השעינו את הסולם על קיר הבניין, טיפסו אחד אחד אל העליה, וכשהיו כולם במקום מסתור, משכו את הסולם והעלו אותו אל הגג.

קול מלא תחנונים שיווע מלמטה, "אנא, יהודים טובים, תנו גם לי לעלות".

בחצר עמד בחור צעיר, בעל חזות חסידית מובהקת. דוד לא הכיר אותו כלל. לרגע קצר היסס, ומיד שילשל את הסולם למטה.

הבחור טיפס והגיע אל הגג לבן כסיד. למרבה המוזרות אפילו לא הביט לעבר מיטיביו ולא אמר מילת תודה אחת. התיישב תיכף בפינה צדדית, הסתגר בתוך עצמו ופתח באמירת תהלים.

סרדיטות הרשע הוציאו כבר מן העיירה עשר משאיות עמוסות מטען אנושי, אולם צמאון הדם שלהם לא ידע רוויה. הם חששו שמא נותר עדיין מישהו במחבוא. רמקול מיוחד עבר שוב בכל העיירה וקרא לכל מי שעדיין לא בא, להתייצב מיד. הכרוז הבטיח, "מי שיבוא – מקבל את חייו במתנה. אך מי שימצא מסתתר בבית, או בכל מקום שהוא, אחת דתו להמית". דוד האמין לאיום, הוא לקח את הסולם וצעד איתו לעבר פתח עליית הגג.

"בואו נרד", קרא לאשתו ובניו, "הלא שמעתם את הכרוז. הבה נציל את חיינו".

באותו רגע עבר הכרוז מתחת לבניין המפקדה וחזר על הדברים. האיום המחודש, וההבטחה שבצידו הסירו את הפקפוק האחרון. דוד ויסמן וכל בני המשפחה צעדו אל הפתח...

(החלק השני של הסיפור בשבוע הבא אי"ה)

לאחר שנכחו לראות מה מסוגלים השטנים לעולל למי שממרה את פיהם, לא קמה עוד רוח באיש להתנגד. כולם התרכזו בכיכר השוק, נדחסו צפופים כבהמות במשאיות ונשלחו מיד למחנות השמדה, שהוסוו כמחנות עבודה.

דוד עקב מחלון ביתו אחר המתרחש, אשתו וילדיו הצטופפו סביבו ותלו בו עיניים שואלות. הוא היה במצוקה אמיתית. שכלו החריף אמר לו שמכאן לא חוזרים, פניהם המרושעות של הגרמנים לא השאירו מקום לספק.

פתאום נזכר בדבריו של הקבצן הצדיק הנסתר, "אני כבר חוזר" אמר לבני הבית, והסתגר בחדר השינה. הוא עצם את עיניו, התרכז במאמץ להיזכר בשמו ולחש "ריבונו של עולם, אבא יקר שבשמים שלח לי ישועה בזכות שעזרת לי לצדיק הנסתר, שרגא פייבל בן מרים".

באותו רגע הייתה לו תחושה ברורה שתפילתו נשמעה. הוא הרגיש רווחה וכאילו הצדיק הנסתר עומד לידו ומדריך אותו דרך מחשבותיו מה לעשות.

"שלא תעז ללכת לככר השוק, מי שהולך לשם – ישלח למחנות מות". הלמה בראשו מחשבה אחת שלא ידע את מקורה.

"אבל מה אעשה?" חשב דוד מחשבה שניה, "בלאו הכי, גם אם לא אלך, יכנסו החיילים לבית ויהרגו את כולנו".

"לא. מאחורי הבית יש סולם גבוה מאוד", הגיעה שוב מחשבה שלא ידע את מקורה, "אקח אותו, ונלך כולנו אל בניין המפקדה להסתתר בו! משל קדמוני אומר: "אם בקשת מקום להתחמק מן האריה, התחבא בתוך לועו". מעל בניין המפקדה, מן הצד השני, ישנו פתח לעליית גג, נעלה אני וכל בני ביתי אל הגג ושמה נסתתר עד יעבור זעם".

ושוב חזרה אליו מחשבתו שלו, "ולא יבחינו בנו כשנלך לשם? הבט ברחוב, הלא חרדת אלוקים בחוץ!"

תורה של המחשבה הנעלמת שוב הגיע, "עיניים להם ולא יראו, נלך מיד".

כששב לחדר השני וספר לאשתו ובניו מה החליט לעשות, התקשו להאמין כי אכן אביהם השקול וההגייוני הוא המדבר אליהם. ברם,

באהל הדף

עיון בסוגיה הנלמדת בדף היומי

הרה"ג רבי יהודה קוק שליט"א
מח"ס "גופת צופים" וראש כולל "זכרון חיי"

ארץ ישראל גבוה מכל הארצות

והו"ל לומר רק "מהרו אל אבי" וגו', וזהו הדוקשה לרש"י מ"ט כ' לזה ולכן ב' דע"כ דהיינו טעמא שאמר להם יוסף "ועלו" להדגיש את שבחו של א"י דגבוה יותר ממצרים והשווה טובא, ומשא"כ בשאר דוכתי שאמר להם "לעלות" לא"י ו"לרדת" למצרים אינו בהכרח שהתכוון להראות בזה את שבחו של א"י כלפי מצרים, דאפשר שאמר כן דאכתי כן הוא המציאות דללכת לא"י הוי "עליה" ולבוא למצרים הוי "ירידה" וא"כ אפשר דאמר כלשון בנ"א שאומרים "לעלות" כשהולכים ממקום נמוך למקום גבוה וכן אומרים "לרדת" ממקום גבוה לנמוך וליכא הכרח כלל שנתכוון בלשון זה לשבח את ארץ ישראל, ומשא"כ הכא שכבר אמר "מהרו" א"כ לא הוצרך לומר אף "ועלו", אלא ע"כ דנתכוון בזה לשבח את א"י כלפי מצרים. וזה בנה אב לכל מקום שאמר יוסף לשון עלייה וירידה שנתכוון להנ"ל, ושפיר פירש"י לזה דוקא הכא, והבן בס"ד.

ומאיך מצינו דפרעה לא הזכיר כלל לשון ירידה ועליה, דיעו"ל לקמן (מו, יז, יח, יט) שכ' ויאמר פרעה אל יוסף אמור אל אחיך זאת עשו וגו' ולכו באו ארצה כנען, וקחו לשון ירידה ועלייה, ודו"ק. וזה כפתור ופרח.

קידושין דף סט. וארץ ישראל גבוה מכל הארצות. וכ"ה בסנהדרין (פז). ובזבחים (נד:) ע"ש.

והנה יעו"ל בפרשת ויגש (מה, ט) מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו וגו', ופירש"י ועלו וגו', ארץ ישראל גבוה מכל הארצות. והיינו דלכן כ' לשון "עלייה" לא"י כיון שגבוה מכל הארצות וע"כ דאף ממצרים גבוה היא.

אולם צ"ע מ"ט פירש"י לזה רק בפסוק ט', הא הו"ל לכ' לזה כבר לעיל בפרק מד' פכ"א שכ' ותאמר אל עבדיך הורידוהו אלי וגו' והיינו להורידו מא"י למצרים דע"כ דא"י גבוה וכו', וכן הו"ל לזה בפסוק כו' שם שכ' ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו וירדנו וגו', וכן כ' בפל"ג והנער יעל עם אחיו, וכן בפל"ד כ' כי איך אעלה אל אבי וגו', וכן כ' בפרשת מקץ בהרבה פסוקים לשון "עלייה" ממצרים לא"י ולשון "ירידה" מא"י למצרים יעו"ש, וא"כ צ"ע מ"ט פירש"י דה"ט דא"י גבוה וכו' רק הכא.

וי"ל דדוקא הכא "ועלו" הוי מיותר לכאן, דכיון שכבר אמר להם יוסף "מהרו" תו לא הוצרך לומר "ועלו" דכתיב

הרב אהרן גלבשטיין

הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע בן הרה"ק הרבי ר' ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע ז' מרחשון תרכ"ז

יראים מעולם הזה ומעולם הבא, לכן נא שלא להבעית את ישראל.

אהל שלמה

יש עוד גרוע מכם...

הרה"ק רבי יוסף ברוך מנייטטאט [ה'גיטער יוד'] זי"ע היה פעם אחת אצל הרה"ק משידלובצא זי"ע, והיו מסובין שניהם יחד בסעודה. הרה"ק מנייטטאט ומשידלובצא עם בניו. לחש ה'גיטער יוד' מנייטטאט להרה"ק משידלובצא, אכן היו צריכים להיות להם אב טוב ויפה ממני, אמר לו הרה"ק משידלובצא בבדיחותא, יש עוד גרוע מכם.

ספרן של צדיקים

יונה מצאה בו מנוח

כשהוציא רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע את ראשו מהחלון פרחו מאות יונים לעומתו, פעם בראש השנה קודם תקיעת שופר נכנסה איזה יונה בביהמ"ד של השידלובצא, ונחה על הבימה, והשידלובצא לא נתן לגרשה, וצוה להביא צלחת עם מים ונתן הצלחת על השטריימל, וכשנסתלק השידלובצא נעלמו כל היונים (מפי האדמו"ר מביאלא זי"ע).

אוצר ישראל

"וישמע משה וייטב בעיניו"

הרה"ק משידלובצא זי"ע היה אצל הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, וכיבדו הרה"ק מקאזמיר להרה"ק משידלובצא שיאמר תורה. ואמר, כתיב "וישמע משה וייטב בעיניו", מוכח שטוב יותר לשמוע.

ספרן של צדיקים

בראש השנה עשו כל ישראל תשובה

רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע נסע כמעט לכל הצדיקים והיה מקושר מאד בהדברי חיים זי"ע מצאנו, והתנהג בפשטות, פעם נסעו קהל גדול על ראש השנה לשידלובצא והיה ר"ה מרומם מאד. במוצאי ראש השנה רצו הקהל ליכנס להשידלובצא לקבל ברכת פרידה, אך לא מצאו אותו, עד שלבסוף מצאו אותו בניו על העליה, ושם היה לו כלי שאורגים בו בגדים והשידלובצא עבד אז עם הכלי, אמרו לו בניו שהקהל מחכה ויש סוחרים שצריכים כבר לנסוע הביתה ורוצים ליקח ברכת פרידה, אמר השידלובצא, מה יש להם עכשיו עמי, מילא כל השנה צריכים לעזרתי, אבל עכשיו בראש השנה עשו כל ישראל תשובה ואף אחד אינו צריך לעזרתי, ואני צריך ג"כ פרנסה לכן אני עובד עבודה כנ"ל.

אוצר ישראל

מלך, וקראו שמו נתן דוד (מפי האדמו"ר מביאלא זי"ע).

אוצר ישראל

פשענו אתה תכפרם

הרה"ק משידלובצא זי"ע אמר על הפסוק "פשענו אתה תכפרם", דאם ילד לכלך עצמו והשפחה מקנחת אותו, היא לוקחת בגד עבה או איזה סמרטוט עבה, ואינה חוששת לצער התינוק. אמנם כשהאם בעצמה מקנחת אותו, אזי בוחרת בסמרטוט דק ומקנחת אותו בנחת, שלא יכאב כלל לתינוק, וזה הוא כוונת הפסוק 'פשענו אתה' השי"ת, בעצמך 'תכפרם' לשון קינוח.

ספרן של צדיקים

תירוצו של הרה"ק משידלובצא על קושיית הרה"ק מקאזמיר

פעם אחת בשבת קודש פרשה זו כשהיה אא"ז [הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר] זצק"ל מיסב בשולחן עם צדיקי הדור שהיו אז. שאל שאלה זו לפניו בשלמא יוסף שהכירם שהם אחיו לכן שתה יין, אבל המה שלא ידעו שהוא אחיהם אם כן כיון שמיום שמכרוהו לא שתו יין אמאי שתו עכשיו, והשיב הרב הצדיק הקדוש הרבי נתן דוד זצק"ל משידלובצא בשם הסבא קדישא הרבי בער זצק"ל מראדעשיץ, שאמר בדרך בדיחותא, כיון שנותן משקה הוא אח, ודי למבין.

דברי ישראל (להרה"ק רבי ישראל ממוז'זיץ זי"ע), פר' מקץ

שלא להבעית את ישראל

הרה"ק ר' נתן דוד זצ"ל משידלובצא נחלש מאוד פעם אחת בין כסא לעשור ונתקרב מאוד, וגזרו עליו הרופאים שלא ילך להמקוה, כי סכנה גדולה ועצומה היא לו, ובהגיע ערב יו"כ אמר הרה"ק משידלובצא כי לא ישגיח כלל על הרופאים ושלוחי מצוה אינם נזוקין וילך להמקוה, והיה שם ת"ח אחד מתלמידיו ואמר לו לרבינו הלא משנה מפורשת היא שלא ילך להמקוה, כיון דכהן גדול לא היה מאריך בתפלה רק היה מתפלל תפלה קצרה שלא להבעית את ישראל, א"כ אף שכבוד תורתו בטוח שלא יזיק לו המקוה אכל אנחנו תלמידיו יראים שמא ח"ו תזיק לו המקוה, וא"כ רבינו מחויב לקיים התפלה שלא להבעית את ישראל, ואז השיב רבינו אדמו"ר משידלובצא זצ"ל ואמר: מה יקרו ומה נעמו דברי הרה"ק מרדאמסק [התפארת שלמה] שהוא אמר הפשט במשנה דתפלה קצרה של הכהן גדול היה דבר זה בעצמו, ומה היתה, מפורשת במשנה שהתפלל רבונו של עולם אנא השם שלא להבעית את ישראל שישאל יראים מיום הדין, יראים מגלות, יראים מתורה הקדושה,

רבים וגדולים נוהרים אליו ומסתופפים בצילו

הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע בן הרה"ק רבי ירחמיאל מפרשיסחא בן היהודי הקדוש, לאחר פטירת אביו בשנת תקצ"ד פתח את חצרו ובית מדרשו בשידלובצא כאשר רבים וגדולים נוהרים אליו ומסתופפים בצילו, נסע להרה"ק [רבי יחזקאל] מקאזמיר ולהרה"ק [רבי חיים] מצאנו, נלב"ע ז' מר חשון תרכ"ו ונטמן באהל בשידלובצא.

שפתי צדיקים (קובץ י"א)

עם רביה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע

בקשרי ידידות עזים ונאמנים עמד רביה"ק הרבי ר' משה'לי [מלעלוב] עם האדמו"ר רבי נתן דוד משידלובצא, אף הוא מתלמידי אביו המובהקים. ונוהג היה האדמו"ר רבי נתן דוד בפרוס חג הפסח בכל שנה, לשלוח יין וי"ש מתוצרת תנובת ביתו לרבי ר' משה'לי, בעוד שהרבי היה שולח לו מצות שמורות שנאפו בהשגחתו.

ופעם כשהאדמו"ר משידלובצא אמר לשלוח את המשקאות בידי שליח עבור הרבי ר' משה'לי ומשמשו של האדמו"ר רצה לשלם לו שכר טרחה של רובל-כסף אחד - סירב השליח ואמר כי לא ימלא את השליחות רק אם יתנו לו רובל ועשרים קופיקות. ניסה המשמש לעמוד על המקח, אבל הרבי עיכב בעדו ואמר: תן לו במה שהוא דורש, ראוי הוא לשכר זה...

כשהגיע השליח אל הרבי ר' משה'לי, מסר לו את המשקאות, קיבל את המצות עבור האדמו"ר משידלובצא והושיט ידו לברכת פרידה. אחז הרבי בידו של השליח, שהה זמן רב וסיפר לו סיפור מאויים שאירע בהרה"ק המגיד רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב והרה"ק רבי אלימלך מליזנסק עם שני משומדים אשר סימרו שערות ראשו ולא עזב את יד השליח עד שגמר לספר את סיפורו.

חזר השליח עם המצות להאדמו"ר משידלובצא וסיפר לפניו את כל הסיפור ששמע מהרבי ר' משה'לי מבלי להחסיר אות, מאל"ף ועד תי"ו. שמח הרבי משידלובצא הרבה ואל משמשו פנה: אתה רואה שהיה כדאי לשלם לו כמה שחפץ ושהוא זכאי לתשלום זה, הנה ראה נא איך שהאמיץ כל חושיו לקלוט את הסיפור הנורא במוחו אות באות, ולזאת הרי נתכוון הרבי ר' משה'לי שהחזיק בידו כל זמן הסיפור להחדירו בתאי מוחו של השליח כדי שישפר לי, האין זה כדאי...?

פרי קודש הילולים

אני נותן לכם נביא עם מלך

כשנולד רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע אמר היהודי הקדוש זי"ע אני נותן לכם נביא עם

פרשת נח

הלא זה הובא עבור מעלתו? והשיב לו הרה"ק מבארדיטשוב: איתא בש"ס (ברכות לה.) לתרץ שתי המקראות. כתיב (תהלים כד.) 'לה' הארץ ומלוואה', וכתיב (תהלים קטו, טז) 'והארץ נתן לבני אדם'? כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה. והנה אני בקשתי מכבוד תורתו שכבוד תורתו יתן לי לאכול ולשתות, ועד אשר כבוד תורתו לא יברך על המאכל הזה, עד אז לא קנה החפץ מהשי"ת, ועדיין אינו שלו ולא יכול לכבד בדבר שאינו שלו. מיד ברך גם הגאון מפרשבורג, ושתה מעט. אח"כ אכל ושתה הרה"ק.

אח"כ שאל אותו שוב הגאון מפרשבורג, אם יוכל ללמוד? והשיב לו: אם אומרים לי דבר תורה אני מבינם, יגיד לי הרב מפרשבורג איזה דבר תורה? והראה לו הגאון מפרשבורג את דברי התוספות התמוהים אשר עמד בהם באין מבין דבר. ותיכף פתח הרה"ק בהתלהבות הקפיטל כ"ד 'לדוד מזמור', וזרק את עצמו תחת השולחן ברוב דביקותו כמנהגו, ואח"כ הגיד להגאון פירוש דברי התוספות.

הגאון מהר"מ מפרשבורג ראה כי זה אינו מגדר האנושי, ואמר להרה"ק: טוב טוב, עתה הנני מכיר גדולת כבוד קדושתו. עם כל זה יגיד לי נא, מדוע אמר דווקא מזמור הלז? אמר לו הרה"ק: כי שם מרומז שם בעלי התוספות המוקשים. והתפללתי אל ה', כי בעל התוספות יבוא מהיכל העליון, ויאמר לי הפשט, ובא ואמר לי. אז ידע הגאון מפרשבורג, מי ומה הוא.

וכברו מאד, ודברו מענין לענין, עד אשר דברו ממאמר חז"ל המובא בש"ס כמה פעמים: דילדה אמיה כרבי שמעון תלד. ואי לא, לא תלד. והוא פליאה, כי היתכן כי למטה מרבי שמעון לא תלד א"כ לא שבקת חיי לכל בריה?

ואמר הרה"ק: כי כתיב (בראשית י, כא) 'ולשם יולד גם הוא', כי 'אלה תולדות נח' וכו' (בראשית ו, ט) תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים (רש"י שם), וא"כ הצדיק הוא מוליד את עצמו, כמושאמו הרה ויולדת אותו, כן ע"י מעשיו הטובים הוא מוליד את עצמו, וזה שכתוב: 'ולשם יולד גם הוא', כי הוא בעצמו ג"כ הוליד את עצמו. ושם, וחנוך, ונח, והאבות התעצמו את עצמם כ"כ עד כי ע"י מעשיהם הטובים היו נקראים בשם לידה, כי הולידו את עצמן. וכמוכן רבי שמעון היה מתנאים שהתעצמו את עצמן כ"כ ע"י מעשיהם הטובים, שהיה נקרא לידה, שהולידו את עצמן. וזה שאמרו: 'דילדה אימיה, כרבי שמעון תלד' [מי שיתעצם כ"כ כמו רבי שמעון, יוכל לכנות את עצמו בשם לידה]. ואם לאו [שם לא יתעצם את עצמו כ"כ], לא תלד, פירוש איננו יכולה בשם לידה, והבן.

עשר אורות (ג, לה)

הבין כלפי מה הדברים אמורים, שכוונתו על מה שאמרו חז"ל (עירובין סב.) 'בן נח נהרג על פחות משה פרוטה'. כשמוע את דברי הגביר הקמצן, נענה לו ר' אייזיל ואמר לו אכן נאה ויאה לך להיות בן נח, אך תמוה בעיני, הרי לנח היו שלשה בנים "שם חם ויפת", ולמה זה בחרת להיות דוקא מבני "חם".

דברים נעימים, נמלצו לחיכי

ולא אסף עוד להכות את כל חי פאָשר עֲשִׂיתִי (ח, כא)

בפסוק ולא אוסיף עוד להכות כל חי כאשר עשיתי. כאשר דייקא נראה על פי מאמר הזוהר בשעת בריאה אמרה מדת הדין רבונו של עולם האי בר נש זמין למחטי קמך אמר הקדוש ברוך הוא וכי למגנא אתקריא רחום וחנון. נמצא עיקר בריאת העולם היה על ידי שיתנהג במדת הרחמים וכן אמרו במדרש (בראשית רבה יב) בבריאת העולם שיתף הקדוש ברוך הוא מדת הרחמים. וזהו כאשר עשיתי רצה לומר כאשר עשיתי בבריאת העולם להתנהג במדת הרחמים כן יהיה ואם כן מהאי טעמא לא אוסיף להכות כל חי וזהו לא אוסיף כו' כאשר עשיתי, הגם שמרגיזין קדמי אתנהג במדת רחום וחנון כאשר היה הבריאה על תנאי זה והבן.

קדושת לוי

וְלִשְׁמֵךְ יִלְדְּ גַם הוּא (י, כא)

סיפר הגה"צ מו"ה אברהם יודא הכהן זצ"ל האבד"ק ב"ס: כי פעם אחת בא הרה"ק מבארדיטשוב לבית הגאון מו"ה משה אבד"ק פרשבורג, והגאון ישב בעמק הלכה באיזה דברי תוספות התמוהים. וכאשר בא לפני הרה"ק, ואחרי העמק רעיוני בדברי התוספות נתן לו שלום, ושאל להרב מבארדיטשוב: אם הוא תלמיד חכם ויודע ללמוד? השיב לו הרב מבארדיטשוב שאם הייתי יושב במנוחה כזאת כמו הרב דפרשבורג, והייתי סועד היום סעודה טובה כמו הרב מפרשבורג גם אני הייתי יכול ללמוד [כי הרה"ק מבארדיטשוב היה אז עיף ויגע רעב וצמא עד הרגיש בנפשו החולשת הלב עד אין שיעור, כי לא אכל גם הלילה והיום שלפניו בהלכו כהולכי הגולה]. ותיכף ומיד צוה הגאון מפרשבורג, כי יביאו לפני מעט יין ישן טוב ומיני מתיקה, והעמידו לפני הרה"ק מבארדיטשוב כי ישתה ויאכל. והגאון מפרשבורג העמיק את עצמו בחזרה בלימודו דברי התוספות המוקשים.

והרה"ק מבארדיטשוב ישב לפניו שעה ארוכה ולא טעם מאומה. שאל אותו: ולמה לא יטעום?

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו (ו, ט)

או יאמר בדורותיו לכאורה בדורו היה ראוי לכתוב אף על פי שנח היה חי כמה דורות אף על פי כן עיקר בא לאשמעינן כפירש"י ז"ל יש דורשין כו' ואם היה נאמר בדורו היה גם כן נשמע הדרש זה ונ"ל דבא לאשמעינן עוד דבר אחד דהנה בכל דור ודור יש שורש לתקן מצוה מיוחדת יותר משאר מצות למשל בדור הזה יש שורש לתקן מצות ציצית יותר משאר מצות וכדומה בכל דור יש שורש להחזיק במצוה מיוחדת יותר משאר מצות. ובא הכתוב לאשמעינן שהיה נח צדיק תמים בדורותיו רוצה לומר בכל דור שהיה חי היה מחזיק ומתקן אותה שורש המצוה המיוחד יותר לאותו הדור: וזהו יהללו ד' דורשיו יחי לבבכם לעד דהנה כשהצדיק עושה מצוה ומקיים אותה בשורשה מביאה אותה המצוה הזאת לידי חימום והתלהבות הבורע בו על ידי המצוה הזאת לומר שירות ותשבחות להשם יתברך וזהו יהללו ה' בשירות ותשבחות. דורשיו רוצה לומר הדורשים המצוה לעשותה בשלימות בשורשה. יחי לבבכם לעד רוצה לומר הכתוב נותן טעם למה להם נאה לשבח מחמת שלבבם חי לעד דהיינו שהם דורשים כל מצוה מיוחדת לכל דור לעד לעולם וק"ל.

נועם אלימלך

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ וְגו'. אֵת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יֶפֶת (ו, ט-י)

י"ל על פי דאיתא בגמרא (שבת קיח) על המענג את השבת והמקיים בו שלש סעודות שניצול משעבוד מלכיות ומחבלי משיח וממלחמת גוג ומגוג. וזהו פירוש הכתוב, אלה תולדות נח, נח' קאי על שבת מלשון נייחא, דהיינו שזהו התולדות של המקיים את השבת כראוי, שם, נוסריקון ש'עבוד מ'לכיות, חם נוסריקון ח'בלי מ'שיח, ויפת רומז על גוג ומגוג, כמו שכתוב (בראשית י, ב) ובני יפת גומר ומגוג, שניצול מכל פרעניות אלו בזכות השבת.

הרה"ק רבי יצחק מסקווירא ז"ע, ילקוט מאורי אור

וְיִלְדְּ נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יֶפֶת (ו, י)

פעם נכנס הגאון הגדול ר' אייזיל חריף זצ"ל אל בית אחד מבני קהילתו שהיה נגיד ושוע, בכדי לבקש ממנו נדבה על צרכי צדקה. כאשר ראה העשיר את ר' אייזיל זצ"ל, נענה בראשו ואמר לו: לחינם טרח הרב את עצמו לבוא לביתי, וכי אין הרב יודע ש"בן נח" אני. הגאון ר' אייזיל

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. אמירת ותן טל ומטר.

אחר זמן מופלג, אינו בכלל "ספק", ואין צריך לחזור. [הו"ד בכה"ח שם סקמ"ח].

ג. אמנם דוקא כשברור לו שהיה בדעתו לומר בתפלה, ותן טל ומטר, דאם מסתפק גם בזה, אזי גם אם נתעורר אצלו הספק אחר זמן מופלג, הוי בכלל ספק, ויש לו לחזור. [הוספת המ"ב שם סקל"ח, ולדעת המ"ב שם, אם נתעורר אצלו הספק מיד אחר התפלה, הוי ספק וצריך לחזור. והעיר הגרש"ז אויערבאך בשש"כ ח"ג פנ"ז הע"ז, דהמ"ב כתב את דבריו בשם המור וקציעה ומגן גיבורים, והמו"ק כתב דכשנתעורר הספק מיד אחר התפלה אינו חוזר, והניחו בצ"ע, ולכן סתמנו כדברי הכה"ח, והסכים לזה הגר"מ סירוטה].

ד. טוב לעשות איזה סימן במקום שצריך לומר הזכרה חדשה, כגון הכנסת דף וכיוצא בזה, כדי שיזכור לאמרה כראוי. [כף החיים שם בס"ק ד"ן מספר חסד לאברהם].

ג. בן ארץ ישראל שנמצא בחוץ לארץ או בן חוץ לארץ שנמצא בארץ ישראל.

א. בן ארץ ישראל שנמצא בחוץ לארץ, ודעתו לחזור לארץ ישראל, מתחיל לשאול בז' חשון בברכת השנים. [מ"ב סימן קיז סק"ה, הגר"מ סירוטה].

ב. בן חוץ לארץ שנמצא בארץ ישראל, אם דעתו לחזור לארץ ישראל, יום מתקופת תשרי, ישאל מ' חשוון כבני ארץ ישראל, ואם דעתו לחזור קודם לשישים יום, ישאל בברכת שומע תפלה, וכשיחזור לחוץ לארץ יפסיק מלשאול. [הגרש"ז אויערבאך, הו"ד באשי ישראל ע' רכת, הגר"ח חזן].

ג. שליח ציבור בחזרת הש"ץ, ישאל כאנשי המקום שנמצא שם בכל האופנים. [אשי ישראל שם].

ד. בן ארץ ישראל ששאל מטר אחרי החג קודם ז' חשוון, ובן חוץ לארץ ששאל מטר אחרי ז' חשוון קודם לס' יום מתקופת תשרי.

א. בן ארץ ישראל ששאל מטר אחרי החג קודם ז' חשוון, אין צריך לחזור. ב. בן חוץ לארץ ששאל מטר אחרי ז' חשוון קודם ס' יום מתקופת תשרי, צריך לחזור. [אשי ישראל ערמ"ב].

א. בארץ ישראל מתחילים לומר ותן טל ומטר לברכה, בליל ז' חשון. [שו"ע סימן קיז ס"א].

ב. אם לא אמר ותן טל ומטר, ונזכר כשעדיין הוא עומד בברכת השנים, יחזור לותן טל ומטר, ויגמור כסדר.

ג. נזכר לאחר שאמר ברוך אתה ד' דברכת השנים, יסיים מברך השנים, ויאמר ותן טל ומטר בברכת שמע קולינו. [עיי' מה שהוספנו בזה בהערות להלן].

ד. לא אמר ותן טל ומטר גם בשמע קולינו, ונזכר לאחר שאמר ברוך אתה ד' דשומע תפלה, יסיים למדני חוקיק, ויחזור ויאמר ותן טל ומטר כי אתה שומע וכו', נזכר לאחר שסיים לגמרי ברכת שומע תפלה, יאמר ותן טל ומטר קודם שמתחיל רצה.

ה. התחיל לומר רצה, כל שלא סיים את התפילה, דהיינו שלא אמר את היהיו לרצון השני, יחזור לברך עלינו.

ו. נזכר לאחר שגמר לומר את היהיו לרצון השני, חוזר לראש התפלה. [שו"ע ומ"ב שם סע' ד-ה. לדעת המג"א והלבוש אם נזכר מיד לאחר ברכת השנים שלא אמר ותן טל ומטר, יאמרנה שם, ואל ימתין לשומע תפלה, וכן פסק בשו"ע הרב, ועל כן מי שחושש שישכח לאמרו בשומע תפלה יאמרנה מיד, אשי ישראל ע' רמא הע' קעז].

ב. המסתפק אם אמר ותן טל ומטר.

א. מי שנתעורר אצלו ספק אם אמר ותן טל ומטר, אזי עד שלושים יום, או אם לא אמרה עדיין לפחות צ' פעמים, חזקה שאמר [ותן ברכה-ברכנו] כמו שהיה רגיל עד עכשיו, וצריך לחזור. [שו"ע ומ"ב סימן קיד דאם עבר ט"ו יום, וחזר על האזכרה החדשה מ"ה פעמים, נעשה מוחזק שאמר טוב].

ב. כתב היעב"ץ במור וקציעה, דאין נקרא "ספק" אלא כששנתעורר אצלו הספק סמוך למקום ההזכרה בעודו עומד שם באותו ברכה, או לפחות בעודו עומד באותה תפלה, אך אם נתעורר אצלו הספק לאחר שגמר התפלה, [לאחר שגמר לומר את היהיו לרצון השני], וכל שכן

ברכת מזל טוב חמה ולגבית
 לדידנו הנכבד, האי גברא יקרא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, ראתה' היא אצורו קובע עיתותיו לתורה, מוקיר ורחים רבנו, מסור בלו"ג לחצר הקודש זכה לקרבה יתירה מכ"ק רבוה"ק זע"א ולהבדל"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ממתיהו ישראל גרוזינגר שליט"א
 וחתנו ידידנו הנכבד לן בעומקה של תורה,

ישעיהו יעקב אמסטרדם שליט"א
 ולמחותנו ידידנו הנכבד, איש החסד רב פעלים לתורה וחסד

אלתר אליהו ברניר שליט"א
 לרגל שמחת הולדת הגניבה נכדס בת אצל נכדו בנו האבאך החשוב

הרה"ח אברהם ה"י
 יד"ר שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב אגדיא יאה
 ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא ברכות מאולפות ומרכבות קדם לך האשור והחיות **יושע הששיל הכהן רוזנפלד שליט"א** בן כ"ק אדמו"ר מוהרש"א רוזנפלד זצלה"ה חדב"ג כ"ק מרן הברכת משה זע"א ולחמני ידידנו הנכבד

הגה"צ רבי שלמה וסרמן שליט"א
 חתן כ"ק מרן אדמו"ר רבי אברהם שלמה זצוק"ל ולמחותנו ידידנו הנכבד

הגה"צ רבי אברהם שמואל בנימין סופר שליט"א
 ראש ישיבת ערלוי

לרגל שמחת הכנס נכדס הגין יניק וחכים כמר צבי אלימלך נ"י
 לעול תורה ומצוות בן חתנו נכדו בנו ידידנו הנכבד

הרב שלמה שליט"א
 יד"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הבר מצוה ביום ראשון באולם ביהוש רח"ח חגי בב"ב
 לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתו ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

לעילוי נשמת
 האי גברא רבא, עבד אתה' במסירת נפש בשמחה ובטוב לבב, היה תמוך ודבוק בתורה הק' בנבלה ובנסתתר מטוש חיינו

הגה"צ רבי אהרן פנחס יוסף ביזרמן
 בן כ"ק הגאון הצדיק רבי **יעקב יצחק זצלה"ה** נלב"ע י' חשוון תש"פ ת.נ.צ.ב.ה

הונצח ע"י בני מחשובי אנ"ש מגזע אראלים ותרשישים הרה"ח ר' יעקב יצחק שליט"א הרה"ח ר' מאיר שליט"א הרה"ח ר' חיים שליט"א

ברכת מזל טוב חמה ולגבית
 לדידנו הנכבד, האי גברא יקרא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, ראתה' היא אצורו קובע עיתותיו לתורה, מחשובי אנ"ש ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' שלמה חיים הלוי שליט"א
 נ"ל לרבוה"ק זע"א

ולאזינו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש הרה"ח המפורא ר' חיים יעקב ארנפלד שליט"א
 לרגל השמחות השרויות במעונם בהכנס בנו נכדס נינו יניק וחכים

כמר שמואל נ"י
 לעול תורה ומצוות ולרגל שמחת הולדת בנו נכדו נינו יד"ר שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הבר מצוה בשב"ב בבית מדרשו הגדול בשמחת השלוש זכר בליל שב"ק בשולח"ט אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לזכרון נצח
 האי גברא רבא, שקד כל ימיו על התורה כ"ק הגאון הצדיק רבי **דוד צבי ישראל זצלה"ה** בן כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זי"ע נלב"ע ז' מר-חשוון תשנ"ד

הונצח ע"י בני ידידנו הנכבד החשוב מגזע אראלים ותרשישים הרה"צ ר' יעקב ביזרמן שליט"א

לעילוי נשמת
 האשה הצוה"ח **מרת רחל לאה ע"ה** בת הרה"ח **שלמה זלמן ע"ה** נלב"ע ו' חשוון תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה

הונצח ע"י בני ידידנו הנכבדים הרה"ח ישעיהו יעקב שליט"א הרה"ח אליעזר ליבא שליט"א אמסטרדם

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

ברגשי כבוד ויקר נשגר בזה מלא הטנא ברכות מאלופות ומרובבות קדם האי גברא רבה, ידיד'ה וידיד כל בית ישראל, צהללו על פניו, חריף ובקי טובא, כל רז לא אנסי ליה, פה מפיך מרגליות טובות, הוצק חן בשפתותיו, מלהיב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, ורבים הם שומעי לקחו השותים בצמא את דברי החוצבים להבות אש, על ישראל הדרתו

הגה"צ רבי מנחם מנדל גאלד שליט"א
אב"ד לובלין, חדב"ג כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולמחותנו, ידידינו הנכבד, האי גברא יקירא, הנודע לשם ולתהילה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ידיו רב לו בתורה וחסידות, מגוע אראלים ותרשישים, מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו קדושת שמעון לונדון

מוהר"ד נתן יוסף טאגער שליט"א
ולאביו ידידינו הנכבד

הגאון החסיד רבי מנחם מנדל שליט"א
לרגל שמחת הולדת נכדס הנין

נמר משה מרדכי נ"י
בן אצל בנו חתנו נכדו האברך החשוב

הרב שאול יצחק שליט"א
יהי רצון שיזכו לרוות רוב תענוג נחת וקדושה ממנו ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים לאורך ימים ושנים טובות בטוב ובנעימים

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד והנעלה, האי גברא רבה בר אוריין ובר אבהו, אוצר כלי תמורה, בקי במסמני התורה והחסידות, יראת ה' היא אוצרו

הגה"צ ר' אשר זעליג אושרי שליט"א
מרבני בית מדרשינו בית דוד בארא פארק וראש כולל ספינקא

לרגל שמחת נישואי בנו
החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגאון ולתפארת

הבה"ח מאיר דוד נ"י
מחשובי חברות הבחורים ומבחי"ר מפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון' עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידינו הנכבד

ההגה"ה א"י שמעון ישראל קויפמאן שליט"א
בן הגה"צ רבי משה בער שליט"א אב"ד וראש הכולל דרך החיים קרית יואל חתן כ"ק אדמו"ר **מכוונת הלב** זצלה"ה יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת קדושה מתוך גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת האופורף בשב"ק בבית מדרשינו בית דוד בורו פארק שמחת החתונה א"ה ביום שלישי באולם לענאסי - ברוקלין לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתי ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו קובע עיתותיו לתורה, מגוע אראלים ותרשישים, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' משה אהרן קראסניאנסקי שליט"א
ולאביו ידידינו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפור"ר יום טוב שליט"א
לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגדולות כליל המעלות

הבה"ח מרדכי נ"י
בן ידידינו הנכבד והנעלה

הרה"ח ר' משה דב שנק שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה א"ה ביום שני ח' חשוון (עקב המצב החתונה הייתה אמורה להיות באולמי ווגשל ב"ב התבטלה) ותתקיים באולמי "מייפל" רחוב מודיעין 18 אזור תעשייה סגולה פתח תקווה קבלת קהל מ 9:30 כל אחד אורח הכבוד האישי שלי משה אהרן

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו יושב באהלה של תורה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' שמואל יעקב כהן שליט"א
לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגדולות כליל המעלות

הבה"ח דוד נ"י
בן ידידינו הנכבד והנעלה

הרה"ח ר' משה פיליפ שליט"א
נכד הגה"צ ר' יוסף מאיר דייטש שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה א"ה ביום שלישי באולמי רויאל בבני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתי ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא בתורה וחסידות, יראת ה' היא אוצרו, מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח ר' צבי פוקס שליט"א
מ"ס נספח או החיים חן בתן מודיעין בב"ב לרגל השמחות השרויות במעונו

נמר ישראל נ"י
בהכנס נכדו יניק וחכים לעול תורה ומצוות

הרה"ח ר' אברהם פוקס שליט"א
בן ידידינו הנכבד מחשובי אנ"ש ולרגל שמחת הולדת הנכדה בת אצל חתנו ידידינו הנכבד

ההג"ח אהרן גלברט שליט"א
האש שיש מימנו

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת חבר מצוה ביום רביעי באולם בית תפילה רח' נחל רפאים 34 בית שמש לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתי ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו יושב באהלה של תורה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' משה ישראל טייקוצקי שליט"א
ולאביו ידידינו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפור"ר אליהו שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו נכדו החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגדולות כליל המעלות

הבה"ח יהודה אריה ליבי נ"י
מחשובי חברות הבחורים ומבכירי מפעל התורה חביבותא דרבי שמעון עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידינו הנכבד והנעלה

הרה"ח ר' אהרן יעקב פורים שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופורף בשב"ק בבית מדרשינו בב"ב שמחת החתונה א"ה ביום ראשון (עקב המצב שונה) לאולמי רויאל בבני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתי ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו קובע עיתותיו לתורה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' שמעון ליפטיץ שליט"א
ולאביו ידידינו הנכבד, מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפור"ר מנשה שליט"א
נ"י לרבוה"ק זיע"א לרגל שמחת אירוסי בנו החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגאון ולתפארת

הבה"ח שלמה נ"י
מחשובי חברות הבחורים ומבחי"ר מפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון' עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידינו הנכבד

הרה"ח ר' יוסף חיים שיינברגר שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת קדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת האופורף בשב"ק בבית מדרשינו בב"ב שמחת החתונה א"ה ביום ראשון (עקב המצב שונה) לאולמי רויאל בבני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתי ובשמחתכם ליבי ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו קובע עיתותיו לתורה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' שלמה דזינסקי שליט"א
ולחמידי ידידינו הנכבד והנעלה, האי גברא רבא הנודע לשם ולתהילה, פה מפיך מרגליות בחדרי תורה וחסידות אוצר סגולה, מתורת רבוה"ק ומשנתם לעדרים משקה ודולה, משפיע מאוצרותיו ומעניותו סיפורי הוד קדומים מצדיקי הדורות בכל ימי הלילוא, כלי המחזיק ברכה, צנא מלא ספרא, זכה לשרת בקודש אצל רבוה"ק זיע"ע ולהבדלחט"א

הגה"ח ר' ישראל נח גולדברג שליט"א
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שמחת הקדושה אצל רבוה"ק בבית מדרשינו הגדול בבית מרן אדמו"ר שליט"א

לידידי ורעי אוהבי שיחתי
אשמח מאד לראותכם משתתפים בשמחתי בשמחת נישואי בתי הכלה החשובה תח"י ביום רביעי י' חשוון
באולם "היכלי מלכות" בבני ברק
וא"ה בשמחתכם אשמח ליבי גם אני
אהרן לוסטיג
הזמנות פרטיות לא נשלחו כלל
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מוֹלַד טוֹב חַמָּה וּלְבָרִית

לידינו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא אוצרו לן בעומקה של תורה, מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח ר' חנוך חיים וינטווק שליט"א
נ"י לרבוה"ק זיע"א

לרגל שמחת הולדת הנכד
בן אצל בנו ידידינו הנכבד האברך החשוב מחשובי אנ"ש

הרה"ח דוד צבי הי"ד
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות © כל הזכויות שמורות למערכת גליון 'אהל מועד' ואין רשות להעתיק בלי רשות מהמנו"ל בטל': 052-7160388

מיטבה לעשרים מצוינים

מתיבתא דרבי שמעון
 על שם ולדיו של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בבניאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בית שמש

קול ששון וקול שמחה

ברכות וחסדים ונעיל ורננה, ונה לרדן טעמא וליבא ברית מול טוב חמה ולבנות, הדם האי נברא ובה ויקרא, פאר הבריות ורב החובות, איש חי ורב הפעלים לתורה וחסד ככלל, ולקראל קרישא "לעלוב" בפרט, איש אמת ונאמן בזה של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א. ה"ה

אהרן לוסטיג

לרגל יום שמתו ושנתת קהל הקודש, בשמחת הנישואין של בתו הכלה החשובה תח"י, עב"ג חרות החשוב והנעלה, ה"ה רב"ח המפורא רבי **אהרן לוסטיג שליט"א** משב"ק ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המו"מ בתורה ויראת שמים ובמידות טובות החתן **שלמה רוזנברג הי"ד** מבחורי בחורי ישיבת "סערט ויזניץ" המעטירה

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

יהי רצון שיעלה הזיווג יפה בכרם בית ישראל וירוהו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ששון ושמחה תמיד ישכון באהלו בהרחבת הדעת בטוב ובנעימים.

המברכים מקרב לב הנבאים

בית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בית שמש

קול צהלה ורינה שפתינו תרננה

ברגשי גיל ושמחה הגנו משגרים טנא מלא ברכות למע"כ ידידנו הנעלה איש חי ורב פעלים לתורה וחסד, כביר הרוח ועתיד המעש לכל קדשי בית לעלוב לכל לייאות במסירות עצומה, שמו מפארים, מסור בלונ"ג לבית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א ה"ה

הרה"ח המפורא רבי **אהרן לוסטיג שליט"א** משב"ק ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המו"מ בתורה ויראת שמים ובמידות טובות החתן **שלמה רוזנברג הי"ד** מבחורי בחורי ישיבת "סערט ויזניץ" המעטירה

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

יהי רצון שיעלה הזיווג יפה בכרם בית ישראל וירוהו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ששון ושמחה תמיד ישכון באהלו בהרחבת הדעת בטוב ובנעימים.

המברכים מקרב לב הנבאים

הדו"ת דרבי שמעון
 בבניאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בבית שמש

אהרן לוסטיג

ברכת מול טוב חמה ולבנות נשגור בזה קדם ידידנו עון, האי גברא רבה, איש האשכולות, נודע לשם ולתהילה, מאיר פנים לכל אדם ומקבל כל אחד בסבר פנים יפות, מסור בכל לב ונפש לכל צרכי בית לעלוב, ומפיץ תורת רבותינו הק אשר ב'אוהל מועד' משמש בקדש

אהרן לוסטיג שליט"א
 מייסד ופטרון רשת הכוללים "הדוותא דרבי שמעון" בבית מדרשיו הגדול ובביהמ"ד בית שמש רמה ד'

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג בשעה טובה ומוצלחת

יהי רצון שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד, ויזכו לבנות ביתם על אדני התורה והחסידות, ויזכה לרווחת מכל יוצאי חלציו נחת דקדושה, מתוך בריות נפא ונהורא מעליא, ועושר וכבוד וירדפוהו כל הימים

האכריביס החצרכה ומחוקקה
 אברכי הכוללים
 בביהמ"ד בית שמש רמה ד'

שלנו ושלכם - שלו הוא

ברגשי שמחה וחדווה המציפים את ליבנו נשגור ברכותינו החמות מעומקא דליבא, בשם אלפי ורבותו קוראי הגיליון הפלא 'אוהל מועד', קדם האי גברא רבא ויקרא, איש תבונות ואיש אשכולות, איש אשר רוח בו, מתלמידיו של אהרן הכהן, אוהב שלום ורוזף שלום, אוהב על המקום ועל הבריות, שמו מפארים ומעריכים, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מסור בלב ונפש לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מוכתר בכל מידה נכונה ככתר יהלומים על ראשו, מאיר פנים לכל אדם, זוכה וזוכה את הרבים בהפצת מעיינות תורת רבוה"ק, תלודותיהם של צדיקים, שיחות קדש ומשנתם הטהורה המחממים מחזקים ומבעירים לבבות יהודים ברחבי העולם כולו ה"ה עורכו הראשי ומוציאו לאור במסירות, שבוע אחר שבוע, של גיליונו הנכבד הנודע לשם ותהילה בכל קצוות תבל 'אוהל מועד' - לתורה וחסידות מרובה"ק מלעלוב"

הרה"ח המפורא ר' אהרן לוסטיג שליט"א
 משב"ק ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל השמחה הגדולה השרויה במעונו בנישואי בתו הכלה החשובה תח"י בת גדולים ומגזע אראלים ותרשישים עב"ג המו"מ בתורה ויראת שמים וחסידות ומוכתר בכל מידה נכונה החתן הרב **שלמה רוזנברג שליט"א** מבחורי בחורי ישיבת "סערט ויזניץ" המעטירה

משולם פייש שליט"א
 בן הרב הגאון רבי רב קהל חסידים חיפה

בורא עולם בקנין השלם זה הבניין

יהי רצון שיעלה הזיווג יפה לבנין עדי עד ולדורות ישרים מבורכים, לתפארת המשפחה הרוממה, תובלנה בשמחות וגיל לראות תמיד רוב נחת ושמחה מכל יוצאי חלציהם ברוחניות ובגשמיות מתוך רוב שפע שמחה ותענוג, ותוכו בעז"ה להמשיך במפעלים הגדולים והחשובים לזכות את הרבים תמידין כסדרן בגיליונות המשובחים המלאים מן אל זן באמרות קודש וסופירי צדיקים יקרי ערך לדלות ולהשקות מן המעיין הנובע היוצא מחצרות קדשנו, מהיכלותיהם של רבוה"ק שושילתא דדהבא לבית לעלוב לדורותיהם.

כעתירת המברכים והמעריצים מקרב לב, חברי כותבי ומשתתפי מערכת 'אוהל מועד':

הרב שמואל פרוש, הרב שמחה קרקובסקי, הרב צבי פוקס, הרב אהרן מרדכי גרין, הרב יאיר וינשטוק, הרב יהודה קוק, הרב יוסף טייקוצקי, הרב יוסף יהושע קאפ, הרב שמעון טייקוצקי, הרב אהרן גלבשטיין, הרב ישראל פוקס

יברך את בית אהרן

כ"ד

ברכת מזל טוב חמה ולבבית טנא מלא ברכות

נשגר בזהקדם ידידנו הנכבד והנעלה

האי גברא רבא, דולה ומשקה ממעינות תורת רבוה"ק לאלפים
מידי שבת בשבתו במסירות נפלאה, זכה ומוציא לאור תעלומה מגנזי דברי תורתם של רבוה"ק
ועובדין יקירין הרואים אור מידי שבת בשבתו בין כתלי אהלי מועד
אשר כל מבקש ה' יבא לדרוש משם, מסור בלב ונפש לקהלא קדישא הדין בכלל ובפרט, נותן
עינו וליבו למען עמלי תורה, זוכה לעמוד לימין קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במסירות
עילאית, יומם ולילה לא ישבות על משמרו ברב חכמה ורב תבונות, איש חי ורב פעלים לתורה
ולתעודה, חסיד ירא ושלם ה"ה

הרה"ח המפ"ר רבי **אהרן לוסטיג** שליט"א

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מו"ל גליונו "אהל מועד"

לרגל תת ה' שמחה מפוארת באהלו בנישואי בתו מגזע אראלים ותרשישים הכלה החשובה והמהוללה תחי'

עב"ג החתן אוצר כלי חמדה עדי לגדולות ונצורות לו יאה כל תהילה פאר המעלות והמידות

שלמה רוזנברג

החתן מבחירי בחורי ישיבת "סערט ויזניץ" המעטירה

בן ידידנו הדגול המופלא והמופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, צנא מלא ספרא,
ידיו רב לו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, יורה דעה ויבין שמועה, מרבה לילות כימים
בהרבצת תורה, על ישראל הדרתו, אוצר כל כלי חמדה, סיני ועוקר הרים, פה מפיק מרגליות,
רבים ניאותים לאורו, לו יאה כל תהילה

ה"ה הרב הגאון רבי **משולם פייש** שליט"א

רב דקהל חסידים חיפה יצ"ו

והברכה אחת לאביו ידידנו הדגול האי גברא רבה יראת ה' היא אוצרו צנא מלא ספרא ירא
ושלם אמן פדגוג מומחה שזכה להקים דורות של אלפי תלמידים יראים ושלימים צועדים
בדרכי האבות, חמיד ורגיג באורייתא תדירא, חכמת אדם תאיר פניו, החסיד האמיתי

שמואל

ה"ה הגה"ח רבי שליט"א

מג"ש בביהמ"ד סערט ויזניץ ב"ב, משפיע בישיבת חב"ד ב"ב

ולחמיו איש האשכולות, עובד ה' מנעוריו שופך נפשו לפני קונו ברוב תעצומות, מלהיב לב
צעירי הצאן לאביהם שבשמים, פה מפיק מרגליות, חמיד ורגיג באורייתא תדירא, יראת ה' היא
אוצרו, רבים ניאותים לאורו

ה"ה הגה"ח רבי **יהודה מליק** שליט"א

משגיח ומנהל רוחני בישיבת סערט ויזניץ חיפה

יהא רעווא מן קדם אבוהון דבשמיא שיתברכו ממקור הברכות שיהא לבנין עדי עד, ויזכו
לראות דורות ישרים מבורכים, ואך שלום ושלווה ישכנו באהלם תמיד, ויזכו לרוב תענוג
ונחת, מתוך בריאות הגוף והנפש ונהורא מעליא, ולהמשיך בפעליו הברוכים להגדיל תורה
ולאהדירה.

המברכים מקרב לב

חברי המערכת

בשם אלפי הלומדים בשקיקה מידי שבת בשבתו את אהל המועד

קהל חסידי לעלוב בארה"ק ובעולם

שמחת החתונה אי"ה ביום רביעי באולם "היכלי מלכות" בב"ב